

శ్రీమం.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

శ్రీమతి బాలదేవిగారి "భారతీయ స్త్రీవిద్య"

జాతీయలగొప్పతనము వారి జీవితమున గల స్వర్ణరజిత భూమిదానలందు గలదను పూర్వసిద్ధాంతము ప్రస్తుతస్థితి గతులవలన రూపుమానినది. జాతీయల నిజమైన గొప్పతనము ప్రతిస్త్రీయొక్కయు పుత్రపురియొక్కయు మానసిక, నైతిక పారమార్థికజ్ఞానమునందున్నదను మాట నిశ్చయమైనది. శరీర దౌర్బల్యమును, మానసిక స్త్రోమమును, నీతినివక్షణమును, పారమార్థికజ్ఞానమును బలమైన జనలే నిజమైన బలవంతులు. వారినిజమైన భాగ్యవంతులు. వారిజీవిత భవ్యతను మెరిపి. వారిజీవిత సకలశ్రీకలంబు ఏజీవములకన్న శరీరమానసిక నైతిక, పారమార్థికజ్ఞానభివృద్ధి నొందుటకు పుత్రపురియె నైతికతను నిద్య అభ్యసనము. ఆకలంఘనీయము. స్త్రీవిద్యా వ్యాపనములేదే ఏజీవము సభివృద్ధి పొంద నేరదు.

ఒకమారు మనపూర్వదశములదెనకు మనముల మర అన్ను. పూర్వకాలపు హిందూసామ్రాజ్య ఆధిపత్యముగదా! దాని భాగ్యమేభాగ్యము! దానిభాగ్యమే భాగ్యము! ఈభాగ్యభోగాదుల కానందమేదీ? నిద్య. ఆనిద్య స్త్రీలయందును వ్యాపించియుండెను. ఒక్కపుత్రపురియాలయననే మనజీవ మింతదోస్త్యత్వమునకు రాలేదు. మనపురాణముల నియమ పరి కల్పించిన ఆపరివ్రాతావలములను ఆసాధ్యములను, ఆకాస్త్ర జ్ఞానిలను, అనీరా ద్రాక్షి సాక్షిత్రి దయంతి, గాన్ధీలిలా తర్వాది సారములచరితముల చెలిసికొనగలము. వారి చరితములు మనపూర్వజ్ఞములు. మనకారీతులలేకదా యింతటిభాగ్య తిగాంచినది మనమిపుడు గర్వింపింపరాదులేదు. వారినుగుణములగొనించి మనము వారిజీవములకలెనే మనజీవములను భవ్యములుగా జేయవలయును. మనపూర్వముల మర్యాదను, ఘనతను, సామ్రాజ్యముల గాపాడుటగా మనము ప్రయత్నింప వలయును. ఇది కలంఘనీయమున నెరవేరినది. మన యావచ్చు సామర్థ్యముల వినియోగించినగాని ఈమనోకార్యమునెరవేరనేరదు. కార్యక్షిప్తిదేవత మనవిత్తదేవతలయోగ్యవనముల బొందవలయును. పూర్వోత్సాహకరంబగు మనప్రయత్నమునకు దైవమును దోడగును.

బ్రిటిషు దొరకనమువారి పరిపాలనక్రింద మనము కడు గుఱుముగానున్నాము. ఎన్నడునులేని నెమ్మదిని, ఆశీర్వాదము గలిగియున్నాము. స్త్రీవిద్యావ్యాపనమున కిదియ యదను. మన మిదివరకే ఆశీర్వాదములను వృథాగాగడపితిమి. మనవలకు కడ్డము కలుగజేయక మనయభివృద్ధికి తగుసౌకర్యముల గూర్చుచు దొరకనమువారును మనవెద్దముల మన కనేక అవకాశముల గలుగజేయుచున్నారు. కొన్నియవకాశములకన్నదే చెడగొట్టుకొంటిమి. గరిజలసేతుబంధమువలన లాభములేదు. ఇప్పుడైనను మనము నిద్రనుండి మేల్కొనవలయును. నేను ఇండియా, బర్మా, చీనా, జపానుదేశములను, అమెరికా, యూరపు ఖండములను చూచినప్పటికి. కొన్ని కొన్ని దేశములలో విశేష కాలముగూడ గడపితిని. నామనభవమువలన నేను భారత సోదర సోదరీమణుల కొకసంగతిని చెప్పవలసియున్నది.

మన భవిష్యత్వద్రమానకాలములే మన శత్రువు మని నమ్మకొనవలయును. గతము గతమే! దాని వోకనైపున నుండ నిండు. ప్రేమానుయాలగు మన హృదించి ప్రభువుగాను హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యకారకులై మన భవిష్యదభివృద్ధి కారముల వోడ్పడితి. ఈ విశ్వవిద్యాలయ పునాదివైది భవిష్యద్భారతప్రజ యోజిభవించి అసంధదాహకమున హిందూభివృద్ధి యను సౌభరాజమును నిర్మింపగడంగలెను. స్త్రీవిద్యకుదగిన ప్రోత్సాహము గలుగజేసినగాని మన మా సౌభరాజమును నిర్మింపవలయు. కావున స్త్రీవిద్య సభివృద్ధిపరచుటయే మన ప్రథమ కార్యము.

ఈ దినములలో మన జీవితము విద్యను, ముఖ్యముగా స్త్రీవిద్యను లాగరాకతతో గమనింపవలెను.

గ్రామములయందు, పురుషులయందు లెక్కగట్టుటయు నేర్పిన విద్యప్రాంతానికేరదు. ఈమాత్రము నేర్చుకొనుట భవ్యతగతిగానున్నది. ఆమెనికేర్చుకొనవలయువిద్య గలదు. బి.ఏ. పరీక్షయందు కృతార్థులగుమాత్రమును పుత్రపురినను విద్యావంతులు కానేరరు. ఎంతటి చదివినను, ప్రవర్తనము నుండికానపును, మనోదానైపును, అనాంభాసపూర్వ లైనపును అలసత్వనపును, వారు దేశభివృద్ధికి పనికిమాలినవారగుటయే

కాక సంఘావకారముగూడ నయ్యెదరు. మనకు కావలయునదభివృద్ధి కాదు. మన స్త్రీలకు వలయునది గృహవిద్య; పాఠశాలవిద్య; కళాశాలవిద్య; కాస్త్రవిద్య; శిల్పవిద్య; మొదలగునీ కాక ముఖ్యముగా నీతికాస్త్ర మతధర్మార్థిక విద్యలు కావలసియున్నవి. మనస్త్వమితమును, నిశ్చలత్వమును, ధారాళత్వమును, పవిత్ర ప్రవర్తనమును నొసగునట్టి విద్య మనకు కావలసియున్నది. అట్టివిద్యనే నేనోదముల భవ్యనిందిన జీవాభ్యుదయ నిర్మాణమునకే మోటునుగు ఉపకరణము కాగలదు. కావున మనము మనదేశమున విద్య విస్తారముగా వ్యాపింప జేయవలయును. ప్రపంచమున నేను గుంచరించిన నాయాదేశములందలి స్త్రీల సమాచారములకు నెలియవరచెను.

బర్మా:— పృథి బర్మాయానతియు జనువులయొక్కాముటుయు నేర్పినయెన్నది ఆమెకు వలయునంత సాధ్యంత్వము గలదు. ఆమె యిష్టముకచ్చిన వ్యాపారముగాని పనిగాని చేయగలదు. హిందవునిగాని, మహమ్మదీయునిగాని, క్రైస్తవునిగాని, చీనావానిగాని, ఎవ్వనికైన తన యిష్టముకచ్చినవాని నామె పెండ్లియాడవచ్చును. బర్మా స్త్రీలు మంచి కటువలనలేదుకను సాధారణముగా నీతివిశేషములందు మాంద్యము లగుచున్నారు. వారు తమ తాతమత్రాశుల మతము నొక్కతమముతో త్యజించెను. అందువలననే బర్మానులసంఖ్య దినదినము తీవ్రదశలోనికి వచ్చుచున్నది. ఏమిజేద్దకాలములలోగా బర్మాదేశ రూపుమాని, పేగుకై నోకబర్మనుడుండకపోవుట తటస్థమును.

చీనా:— ఈ దేశమునందలి స్త్రీలలో పెక్కుమందికి ప్రాయము జడవలన తెలియదు. కొని యాని యెల్లప్పుడును కట్టకడి ముచేయుటయందును, భర్తృకురాగము పొందుటయందును, శిశుపోషణమునందును అపరిమితభిలష గలిగియుండును. గృహకృత్యనిర్వాహకమున నామె యూహేన ప్రాథమికపనిగాని భర్తృకుగాని ఎడరాడక వారియజ్జల శిరసావహించును. తనపతి యవలంబించు వివిధవ్యాపారములందు సాధ్యాయోద్యమోగమునచేయుచుండును ఆమె విస్తారముగా నేర్చుచు గోరకయే గంతోపకరముగా నుండును. అండులననే చీనాదేశము లభివృద్ధిపొందుచున్నది. చీనావా దేశమునకువలసిన సభివృద్ధిపొందుట కదియేకారణము. వారు మిత్రవ్యయముచేయుచు భవ్యముసంపాదింప ప్రయత్నించెను. స్వకార్యధురంధరులు కాక వారనోగ్యవహములకును గడంగుచుచు చీనావారు మున్ముందు మిక్కిలి శ్రేయోభివృద్ధులగు రాగలరు.

జపాను:— జపాను స్త్రీలు మిక్కిలి పాటురవుదురు. వారు వర్తకములలోను, వ్యాపారములలోను, చేతివనలలోను, అన్ని కృతవహములందును ప్రవేశము గలుగజేసికొనినది. చిత్రకళలయందును, అందు ముఖ్యముగా చిత్రకళలు ప్రాయము యందును, కృతివపుషులను చేయుటయందును అధిక కుశలము. అన్ని విషయములందును జపాను స్త్రీలు కృతవహుడవారుల ననుకరించుచున్నారు. బర్మా సమము, చీనాదేశముల స్త్రీలకన్న జపానుస్త్రీలు మతమునందెక్కువ మౌళమును జేయుచున్నారు. వారున్నత విద్యలకై కాస్త్ర పాఠశాలలందు చదువుచున్నారు. వారున్న విధములను క్లాసు నీయలగు గృహిణులగుచున్నారు. జపానువారి పెండ్లియందు ముఖ్యముగా భాగవాలేవు. అయినను ఆస్త్రీలు మిక్కిలి వ్యాయాశుకలమును, నిష్కలములను నై నిజమైన గృహిణులగుచున్నారు. భవ్యముగలవారు ములభముగా చేసేపోవుటకు ననేక అవకాశములు గలవు. ఇది జపానువారిలోగల ముఖ్య లోపము. ఎంత క్రద్ధగలిగి యభివృద్ధియు నున్నప్పటికిని భవ్యులొకట సన్మార్గతన విదదిన దేశము జేగముగ చెడిపోవుటకు సంకేతము లేదు.

అమెరికా:— అమెరికాస్త్రీలు పృథి విషయములను యూరోపియనులను బోలియున్నారు. నేను న్యూయార్క్కు పట్టణములో మూడేండ్లు నివసించితిని ఆ కాలములలోగా శ్రేష్ఠ మగు పృథవర్తనగల స్త్రీల ననేకుల నేను జూచితిని. వారి సామాన్య మానసిక, నైతిక, ఆధ్యాత్మికవిద్య అత్యున్నత స్థాయిలోనున్నది. విద్య కనుచేదనాడెను జనువులకొక గలుగునంత చవుకగానున్నది. అమెరికాస్త్రీలందరను వారంతట వారే పాటుపడి యభివృద్ధిలోనికి వచ్చిరి. వారు గృహమును స్వర్ణకుల్యముగాజేసెను. సంఘమునకు, దేశమునకును వారెంతయు సుపకారము చేయుచున్నారు. వారు అతి నూత్నములధిదోడను, గొప్ప కట్టుకలతోడను లోకోపకార కార్యమును జేయుచుండును.

విశోపా:— ఈఖండమువారిలోను తరచుకే స్త్రీలకన్న దక్షిణదేశ స్త్రీలు అసంఖ్య సౌభ్యములగుచున్నారు. మొత్తమునై విశోపాస్త్రీలు నూత్నములధిగలిగి, పరిశ్రమతోపా

భిక్షకారిణులగు గృహిణులగుచున్నార. గర్భసాధారణముగా నైశోపా స్త్రీలు విద్యగలవి నాగరికతను బొందియున్నారు. కాని వారు భర్తల కమితములభవ్యములను గలుగజేసి శిశుముగ నే అసంతృప్తిని బొందెను. వారు తమ శ్రేష్ఠసామగ్గ్యముల వెలుగక అభివరాండ్రును దురభి సాచులయ చెడిపోవుచున్నారు. ఉత్తరవిద్యలగలవి వారిలోనూడె ఇంటికల్లలు గలుగుచుండును. సాధారణముగా వారి మితవ్యములు జేయుదురు. అంతవలననే భార్యాభర్త లిరువురును వివాహ కాలపు పవిత్ర నిబంధనముల నల్లంఘించుచున్నారు. వివాహ సంకరము గృహసౌఖ్య సంప్రదాయమునకై భార్యాభర్త లిరువురును పొండికగలిగి గృహభివృద్ధికై స్యాభిలాషల గొన్ని విషయములనునవలయును. పరామర్శచేయందలి స్త్రీలమితములు భవ్యున్న గాని వివాహము చేసికొన నేరదున్నారు. అందువలన పరామర్శ జనసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నది.

నేను చూచినదేశములందలి స్త్రీల గణాంకములన్నియు నానుచును సమగ్రములుజేసికొని మానగ హైదరాబాద్మును లుత్తరుగుము లనేకలములకి యున్నారము, వారికి విద్యగలవారగు గృహ శ్రేణి వాచుకుటలగుటయే కాక దేశభివృద్ధికి దేశభివృద్ధియును కలెము నచాను భూతలగుచున్నారని నేను చెప్పగలను నైజీయులును కుమి చిన ప్రయోగములు మనకొక ములాభము లగుచున్నవి. ఇప్పటిపాఠశాలలలోను కళాశాలలలోను చెప్పుచున్న విద్య మాత్రమున మనదానికి లుపయోగవలన వారిత్వములు కాబాలకు. మనఅనుపిల్లలకు మనగృహములే ప్రారంభవిద్యాలయములుగానున్నవి. తల్లితండ్రిలు పడుచున్న పనివాయిలును, లాభనష్టములు మొదలగునవియే వారికి పాఠములగుచున్నవి. ఇందువలన వారు నేర్చుకొనునది విస్తారముగాగలదు. మనము చేదవారము. ఇచ్చట సమాజజీవనయోమహాజములు భోగభాగ్యముల నలరాచుచున్నట్లుపించినను మన చేదవరమును దీక్ష్యమును దయామయుడగు భవంతుడెఱుగును. సాధారణ పటుబుపురావడిలో కటువలములు బ్రతికియుంటువు వలయు పిడికెడులియుము, చేతకు పిండి మొదలగు కర్మముల తీసిజేయ గా కట్టుబట్టులకై నదబ్బుయిగుల కున్నది. మనలో పెక్కుమంది కామభాగ్యములమీదనే బ్రతుకుచున్నారు. మన దేశభివృద్ధికి ఎక్కువ బలకరమగుపాలు మనకు దొరకుట మిక్కిలి కష్టసాధ్యముగా నున్నది.

ఇట్టి నిమిషకలుంబయముల పిల్లల కెల్లు విద్యచెప్పింప గలుగున?

మనదేశమున దినదినము ప్రబలించు క్రైస్తవమతములు ముఖ్యముగా విద్యల సదుపాయములకు తగునట్లువును ఇమహాసంఘలకేకలుగుచున్నవి. కలిసి పాటుచాలకు మృతికొందుటయు గలదు. కాని పాపము ఆతిక్రిమ పాటుండవలెవు? ఉదాహరణ 4 గంటలకండి రాత్రి 10 గంటలవరకు పది, పది, పదోకమైయున్నది ఊపిరితియుటకై వేళయందచు పాపము! జ్వరమువచ్చిన పనే!! పనిచేయకున్న పాట్లగనుక!! ప్రార్థననే పిండి వికరకొనుట; తదనంతరము నీళ్లకమోసికొనుట; పిక్కులు ఇల్లకు తుడుచుకొనుట అటువలెను; వెళక పిల్లలకు పిక్కుపోయుట; తరువాతవలె; అమెరికామతములకొనుట; ఇంకజెప్పుకోవడి యున్న బురుగుల సౌకర్యముల పొందువరము; ఇంక ననేక పనులు; వీరినన్నిటిని జూచుకొనుచు నామె పిల్లలపాలియ్యవలయును! ఆహ! ఆకాలమునేను సారమునుక? అలెలేమి ప్రాగడదు? ఏమి బ్రతికెదను? హిందూదేశమున! పెక్కుమంది కేవలము కడుపుమాడి చుపోవుచున్నారు! ఆశ్చర్యములేదు! ఆశ్చర్యములేదు.

ఇట్టి పరితృహారీయములను సాధ్యములును నతి సలులుకు హిందూదేశమునదప్ప వేరొకచో గానరాదు. మామములకు శిశువులను కాపాడుకొనుచు, గృహకృత్యముల నిర్వహించుకొనుటయందు ఆచరణపూర్వకముగా నీసత్తీతులు గవరచుచున్న చేదాంతపాఠమును విశోపాలో సాధిక కాస్త్రపండితుల మని గర్వింపువారిని సయిత "మటుండుకొను" నుచున్నది! ఈసద్గుణముల నవలంబించు సాధ్యములు గుణాణములు మన కాశక్త్యకములు ఇట్టిసద్గుణ గర్భముల కారమును గృహ విద్యను చెడగొట్టి పృథుత్తింపరాదు. ఈసద్గుణముల మర కొన్నిసద్గుణములు కలియుటకై స్త్రీలకును, వారిపిల్లలకును ఉచితరీతిని విద్యగలుగుట వలయుననికోచుచున్నాము. ఈసద్గుణములన్నియు గలిగియుండ వారిచేదామనోబలముల దృఢపరచగోరుచున్నాము.

కర్మాగారములలోను, దుకాణములలోను వారికి అందవలయు సంకల్పనితికెంకను మనమురాలేదు. మనకు ప్రభుత మాతకృత మేయగా గృహకృత్యములు బాగ రూకలతో

నవరంబుకొని ఆలోచింపింపి విద్వంసుని పేరుటకు తన విద్య అత్యున్నతము.

అమెరికా, విశ్వవిద్యాలయాలలో పురుషులలో పోరాడు నంత స్థితికి మన స్త్రీలును వస్తువులకు అధిగతుల కనుగుణ మైనవిద్యా ప్రయత్నముల చేయవలెను. ప్రస్తుతమునకు మార్చి మా గృహకృషి కుల నిర్వహించుకొన గలగునంతటి జ్ఞానము కల్గుచున్నవలె చావకను తెలిసికొనుజ్ఞానము, దైవపూర్వ నమున ప్రకృతియు గలిగియుండు జ్ఞానమును వంటిదేయి టయు, ఇ.టివలె చక్కబెట్టుకొనుటయు లెలమెయిటయు ఈ సంగతులు నేర్చుకొనుటయొక్క మర్యాదయే మున్నది ధని కులైవారెవరైనను విద్యలకు వారికల కొనగవలె గాక !

కృష్ణారాధకమున విద్యల వేరొకసమయమునకు గట్టి తెట్టి పోవుటయు స్త్రీలకర్తవ్యమగునలవి విద్యల నేర్పడెను గాక! కానకొనిన మనస్త్రీలు శత్రువుల వ్యాపించి యెన్న పిచ్చినయ్యకలవలెను, ముఖమును ముగ్ధమును ఇదిశోభింపదల నునకు పురుషులకు గానున్నది. అన్ని విషయములలోను పురుషుల దెలివగు తెలిసికొనవలసియున్నది శ్రీమతి అంతవ తును తెలిసికొనగలగు స్వాతంత్ర్యమున్నది. కాని స్వతంత్ర్యముగా శ్రీమతి కర్తవ్యమనకును పురుషుల కర్తవ్యమనకును భేదము గలదు. పాధురముగా పురుషుడు, కాయశిక్ష, దృఢ గాత్రు డు, ఓర్పుగలవాడు; శ్రీమతి కృషి, కనునీరుగాత్రు, దయా మయి, పోరామయి, విశ్వాసపూరిత. విశ్వాసము చేసిం రున్నది మిక్కిలి నేమున్నది. శ్రీమతి పురుషుల కొకవిధమవిద్య గలవలెయునని వానిని గ్రహించితి. అయి వాడు వంకతి. అయిన గృహభారము మోయుటయొక్క శ్రీమతి కాదు. పురుషులకును పురుషులకును ఉత్తమ కార్యములలో గూడ నవదానినీ నాకాని కావలసి యున్నది.

శిశువులను బాగుగా పెంచుటయందు, వారికి విద్య జేపించుటయందును, గృహవిజ్ఞానమునాటి కావలసియున్నది. ముఖ్యముగా విద్యలందు పురుషులకు నిర్వహణ చేయుటకునాడ మాతృత్వము. ముఖ్యముగా యుద్ధములను పోలుటయందు శ్రీమతియుకాదు. స్వర్ణపులకలను స్వర్ణకాన గామీ చెయ్యగలవనియు, చెయవలయుననియు కృత్యము లనేకములు గలవు మనోధీనులగు వర్తకులచేతను, మృగు వాక్కులచేతను, మనోహరములగు కృత్యములచేతను సామాన్యముగా కష్టములతోనూపిన జీవమును నుఖమెట్లున సరి చెయ్యు ప్రయత్నింపవలయును.

పురుషులను తనదవీటితోను శ్రీమతి కనుండి హాయి జేయు వృద్ధి రావలెను. హిందూ ధర్మ వేత్తలగుమనవిటుల వ్రాయుచున్నాడు- శ్రీమతి పూజించుటలన జేవలెను తనది జేందుడు. రాష్ట్రపాలనా నిర్వాహకత్వమున వాడుచు పురుషులనుండెను, శిల్పినికొకరాది విషయములందును బొన్నత్యమునూపిన హిందూలవాడులు లనేకముల గలరని మనదేశ చరిత్రను చాటుచున్నది. దేశాన్నత్యమున కుపలములు కాగల గొప్పగురువులు శ్రీమతియందు గలవు.

నాయకులైన నుగియుటకు పురుషులు భాగ్యవంతులగు నా సోదరులు, కొకవాక్యము మిగిలినవిద్య జేపించి పేదవానిపిల్లలగునాడ విద్యజేపింప ప్రయత్నింపుడు. శ్రీవిద్యవ్యాపింప జేయవలెనునభిప్రాయముండి బాల్కనివా వాడుల మనినీయుడు. ఈదేశమందలి విశిష్టపులు లిగినివా నామ జేకొనటకన్న తనసోదరులును మనదేశమున ప్రయత్నించినవలెను దేశోదకాణు లగుచున్నాని నామ ద్దేశము. జరిపాటులను. (కొంతయు వారేగాని రాజులేగాని) పరిపాలి తులుగునాడ సామ్యగునంతరేకత పేదవాకినియు తమ విద్యగలవలె నరకాళము గలుగజేయవలయును.

మెయ్యనపల్లి ప్రభువుగారి ఏర్పాటు.

శ్రీరాజకలెరికి మెయ్యనపల్లి ప్రభువుగారి రాక వివరములు.

- 2-1-1916 బొంబాయికి వచ్చుట సాధికార ప్రకటన, వ్రాయు స్వీకరణము, రాత్రి పర్యాయము.
- 6 వ తేదీ ఉదయము ధ్వజారోహణము వచ్చుట.
- 6 వ తేదీ ధ్వజండ్రి చే ఘాటకు కట్టుట.
- 7 వ తేదీ దేవాలయము చేరుట.
- 9 వ తేదీ దేవాలయము చేరుట.
- 11 వ తేదీ కలకత్తాకు కట్టుట.
- 18 వ తేదీ కలకత్తానుండి బయలుదేరుట.
- 15 వ తేదీ దేవాలయము చేరుట.
- 20 వ తేదీ దేవాలయముండి బయలుదేరుట.
- 21 వ తేదీ మెయ్యనపల్లి సాధికార ప్రకటన.

వృత్తాంతములు

ఒక మరణము:—మౌనలోలో వేల లక్షల కాభిమానులై లెప్టినెంటు కన్నులు తె. సి. సి. వెల్లిశెట్టిగారు 28-2-16 వ తేదీ చనిపోయిరి.

బర్మా లెప్టినెంటు గవర్నరు:—29-2-16 వ తేదీ సాయంత్రము బర్మా లెప్టినెంటు గవర్నరుగారు నిజమందరమున తోటవింతు చేసి. 1200 మంది అతిథులొందుకున కట్టిరి.

వంగదేశములో ఒక చచ్చిన దోడులు:—కెప్టెన్ పురము న దు నాయులు ప్రియవర్త చచ్చిపో గురువారము నాటిరాత్రి దొంగలు పది ఒక వడి భిక్షువులవలెను పురమున కల్ల అంగీలను, ఒక వర్తకు దొంగిలించిరి.

తహాయోజ:—పి. అంబు ఓ కంపెనీ వారి కై వరను నోడ నిన్నటిదినము 6 గంటలకు బొంబాయినుండి తహాయు 20 మంది ప్రయాణికులను దీసికొని లండనుకు బయలుదేరి పోయెను. ప్రయాణికులలో సర్ బాబా హ్యామ్మెట్టుగారు సెనీర్ మార్కు వ్రీవుత్తు గారు నుండిరి.

వంగరాష్ట్రమున నొక బందిపోటు:—కరాచీల గ్రామ వాస్తవ్యుడు కడ్డికాగ్గిడును వంగరాష్ట్రమున అరునికి నచంద్రియ అనునతనియొంటి నుమాడు 50 మంది బంది పోటుదొంగలు వ్రీవేరి 6 వేల రూపాయల ఆస్తిని ఎత్తుకొనిపోయిరి

అత్యాచారము:—కలకత్తా హోటల్ రికార్డుగదిలో, గురువారమునాటి సాయంత్రము మొకవిధ విద్యుత్ కాంతుల వెగజలుటకు ప్రారంభించెను. అందుచే నందులకు వారికందరకు ఒకవిధమయిన తల్లెటాటు జనించెను. తక్షణమే అన్ని చల్లా చల్లుటకు నియోగించుటదీసి, నాగర్లకు గోరగ వారదప్పి, విద్యుత్ సంబంధమున వీరనుండి బాక వ్రీవట్టించిరి. అప్పుడది వారిలో నొక్కనిమీదపైకి, వ్రీవరింపజేయెను.

పుదుచ్చేరి ముఖ్యతీర్థమున నొకతరము:—నిన్నటిదినమున (27-2-16) తురుచ్చేరి ముఖ్యతీర్థమున నొకశ్రీకళే బరము గావచ్చెను. ఆమెయొకరినై గాయములుండెను. నమ ద్రియతీర్థమునకు వ్రీవరులను వచ్చినవారులు కొంద రీతరము నునాది పోలికలను కీసనాచారమును తెలియజేసిరి. తరము పరీక్షించుతరము నగరములోనికి గొనిపోయెను. ఈ శ్రీమతి రైవదియు తెలియరాలేదు.

నకరీష్ట స్త్రీయ:—నకరీష్ట అను స్త్రీయనాక బాసి ప్రభువుగారిది. నీకు దీనికి దొరకనమునా కొసంగిరి. దొరకన మునారానాకను వైద్యపువారగ నువయోగింపుచున్నాడు. ఈ వార నిన్నటిదినము పాయలకాంతుల 6 గంటలకు బొంబాయికివచ్చెను. గతరాత్రి నలలో నీయోజ దార్ద్రవేరిననుండి గాయుడిన యోగులను వైద్యకాలంకు గొనిపోయెను. తీరకాల మునందును ఆవరాళకామముందుకు రైడ్ గ్రాన్ వారికి బంపుట్టి కన్నులను దీసికొని పోవుచుండెను.

దార్జిలింగు జిల్లాలో బందిపోటులు:—రెండు బంది పోటులు జరిగినటులు మటజోలు గ్రామము నుండి తెలియ వచ్చెను. వర్తకులతో నుండియుండి ఒకబందిని కొందరు సాయధులగు కొందరొకరినించిరి. వర్తకులు రక్షణమున్న ను లొంగిరి. ఈ యత్నముల నొకవర్తకుడు తుపాకితో గాల్చు బడి చచ్చెను. అనంతరమున దొంగలు వర్తకుల నోడించి రెండు వేలరూపాయల విలుగల ఆస్తిని చేజిక్కించుకొనిరి. చంద్రి వాడు అత కడ్డికాగ్గివారమున ఇట్లు చచ్చి దొంగలు రెండు వేలరూపాయల సొమ్ము తెల్లగొనిపోయిరి.

కృష్ణాజ్యోతిగా సంపాదకు:—కేను—చెలపాలయం దు వదిలేయ నిరాకరించినందు కిరిని నై నాగపూన సిటిమేజ ప్రిటు గారికడ కేనుజేయబడినది. తనకొప్పగింపబడిన పనిపూర్తి కావదు కు 15 వ తేదీని సంపాదకులకు కొరడాతో ముప్పది దెబ్బలు కొట్టుబడినది. అందుచే జనిలేయ తనకొకలేక నిరాకరించినది ఈతకుచెప్పెను. నలుఅస్తిస్థాంటు సర్దుగుడు ఇరిని గాయముల పడిపోయిరి. గాయములు బయటననగాని ముప్పును జని చేయుటకర్థంతరము కలిగింపజాలనని సర్దుగుడు తెలియ జరిది. కేను ముప్పది 5 వ తేదీకి వాయువాజేయబడినది.

వంగరాష్ట్ర హ్యాంకి ముడి కేను—కలకత్తా హోటలునాక నేడీ కేనులో (28-2-16) పిచ్చిజెన్నె. మెయ్యి డు కంపెనీలో నద్యోగి యగు నునీలవ్రీకాశమోము అను నతడు దొంగముడి నొకవాని తయారు చేసెను. ఈత తన సోదరుడగు అనీల్ అనువానికి క్రివాద్ అను మరయొకనికిని ఒకని మార్కుకొని రండెను. వీని ముండి హ్యాంకిగొని పోగా హ్యాంకివారు అనుమాన పడుటయు ముద్రాయులు ఆరె న్నుచేయబడుటయు సంభవించెను. నునీలుతకు 2 సంవత్సర ములకు అనీలుతకు 6 మాసములును క్రివాధునకు నాలుగు మాసములును కరి వకయు విధింపబడినది.

రంగూనులో కొలాయినిటి గొట్టము పగులుట:—ఈ కొలాయిగొట్టము టామ్మేయొద్ద 27 వ తేదీ ఉదయము బద్దలయ్యెను. అందువలన అదినమున, మరునాడునగూడ బద్దలము కు నీరురాక ప్రజలచూచి బాధ పొందిరి. గొట్టము బద్దలై నవోటు 12 అడుగులలోపున నుండెను. భూమియిక్కిరి గట్టిగానుటుచేత పచ్చు లోపుటకు చాలకాలము కట్టినదని యు, 7 అడుగులలోపున రెండువోట్లగొట్టము పగిలియున్న దనియు, తెలుసే తురాపుటల జేయుచునున్నా మనియు, అధిక కాలముతెలిసిరి. ఈ మహాదీప్ వ్యాధులకాలములో నీలచూతు న్ను ఉండ్రీతము గలుగును. లోగడనునవయోగియనున్న కాకిం చెలువునీటి నిపుడు ప్రలు వాడుచున్నాడు.

పార్సీ తెగవారు చనిపోయినవారి గొనిండులు:—బొమ్మంటిపైపేటిటు అనునతడు కొట్టికొను. అతడుచూచు కట్టుదలతో పనిచేసినందున ఇండియా పాక్టరీల చట్టమునా దింపబడినది. అతనికి స్వరణవిహీను నేర్పరుమటకు పార్సీ తెగవారు నిశ్చయించి సభకుకనవనకరముల నందిరి. కీర్తి కేసులగు సకఫికోజిను మెహతా గారికినాడ పార్సీ తెగవారిట్టి గౌరవమును జనపకలెనొన్ని ప్రతికూల వ్రాయగవెనునడి వివరాలు రెండులకు వ్యతిరేకాభిప్రాయముల నిచ్చిరి. నేను మొదట భారతీయుడను. పిమ్మటపార్సీనిఅని మెహతా గారు చెప్పి సభముండెను. భారతీయులందరను కలసి బొంబాయిలో చేసిరి. అసభకుపార్సీయనాడ నిల్చిరి. వ్రీవేకముగ పార్సీలేయి యు చేయనిలేదని వారకుచున్నాడు. దీవలన పార్సీసంఘ మున వివాదము కలిగియున్నది

కలకత్తాలోకాల చిక్కు:—జేక్సుగాని ప్రిన్సిపలు వదలినందు కిప్పించి మరయొకయోద్యోగమునుబాధుటయు ఇది వరలో తెలిసియున్నది. పెన్సిడెన్సి డివిజనుకు వీరు ఇన్స్పెక్ట గుగ నియమింపబడిరి. ఈ మరణద్యోగమునుండి సన్పండు చేయబడిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ నిండికేలు సభ ప్రదీను బోర్డుసభ్యత్వములకు జేక్సు గారు రాజీనామా దాఖలుచేసిరి కాని నేనేటుసభాసభ్యత్వము కు రాజీనామా దాఖలు చేయ లేదు. సిండికేటువారు వీరరాజీనామా నుగీకరింపలేదు. ఈ విషయమును చచ్చు పంపుకల కాత్రికినీ. విద్యార్థుల సమ్మేళనముల బాదియచు కళాకాలా ప్రధానోపాధ్యాయుల సమాజేయున చేయబడినద్యోగముకు శనికారమునాకు సిండికేటు వారా మోదిందిరి. విద్యార్థులకు కళాకాలముండి పంపిజేయుట నుగొప్ప జేక్సు గారు సిండికేటుకు కంపెనీ రిపోర్టునాచే నిం కను ప:శీరింపబడ లేదు.

అర్బాకుగారి మరణానంతరము:—అరటాకు గ్రిగరీ అర్బాకుగారు కలకత్తా, చౌంగీనీధి వాస్తవ్యులు నీరు కల కత్తా, “అర్బాకు అండ్ కంపెనీ”లో పెద్దవంతువారులు. వీరు జబ్బుచడియుండగా 1914 సం. మార్చి, 4 తేదీని మరణ కావనమును వ్రాసిరి. వారికి మూడు అనుబంధకావనములు లున్నది. తిరగ అనుబంధమున నిలుబడనాంధ్రుని యున్నది. “నాకు 44 వత్సలయానాకు విలుగల ఆస్తి యున్నది. నాకెద్దరు కుమారులును ఒక కుమారుడు ఉన్నాడు. నాయననాస్తిని నాపెద్దకుమారుడగు జోహానీస్ అర్బాకు ధర్మకర్తవ్యము క్రింద విధిచెట్టుచున్నాడు. ఆయాశ్రీగంధె కతక యజ మాకుడై స్వంతముగాగాని, పరులకు జేవకొనిగాని ఒక కంపెనీ నీగా మార్పులయెను. కంపెనీ తయారవరకును ఆస్తి అతని వాక్కుతోనే ఉండవలయును. కంపెనీనామము నీక్రిందిధ ముగా విధించుచున్నాను. 5/16 వంతు బాన్సుకు ప్ర అర్బాకునకును, 5/16 వంతు గ్రిగరీ అర్బాకునకును, 5/ వంతు బంగారా ఆఫీసియర్ డ్రస్టికి చె దువలెను. మూ దానిలో 2/16 వంతు చనిపోయిన సర్ అర్బాకు కుమారుడగు అరెస్ అర్బాకునకును యావజ్జీవము తదనంతరం ఆర్బాకుడను యస్రొవు ఎవ్వర్న నీర్తెగార్లకును చెందవలెను. విగతా సొమ్ము నాంధ్రపురుకును, ముఖ్యముగా ముకుల కును చెందవలయును.

చెన్నపురి రాజధానిలో ఏజెంట్లు కావలయును.
The Zandu Pharmaceutical Works
The Aurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

బరోపా మహా సంగ్రామము

ఈజిప్టురంగమున టర్కీ సేనాని ఎన్వరుపాషా సోదరుడు హతుడగుట

జర్మనుల ప్రగల్భము - నౌకలను ముంచుటకు గొప్ప వ్యయత్నములు.

వెర్మను యొద్ద పోరు - పరాసు వారి విజయము.

టర్కీవారు 1800 మంది ఆర్మీనియనుల కధించుట.

ఇంగ్లాండు

మహాబా యుద్ధవార్తలు

కరము లొడ్డుతేటటు.

లండను, ఫిబ్రవరి 29:—ఇలాకాలోని మంత్రిగారి కరముల తీరమునకు కొట్టుకొనివచ్చినది. లండనులో ప్రార్థనల తీరమునకు కొట్టుకొనివచ్చినది. లండనులో ప్రార్థనల తీరమునకు కొట్టుకొనివచ్చినది.

లండను ఫిబ్రవరి 29:—మహాబా యుద్ధవార్తలు. మహాబా యుద్ధవార్తలు. మహాబా యుద్ధవార్తలు. మహాబా యుద్ధవార్తలు. మహాబా యుద్ధవార్తలు.

ప్రతియొకరును

ఫిబ్రవరి 29:—ప్రతియొకరును. ప్రతియొకరును. ప్రతియొకరును. ప్రతియొకరును. ప్రతియొకరును.

ఆదాయపు వార్తలు

లండను, ఫిబ్రవరి 29:—ఆదాయపు వార్తలు. ఆదాయపు వార్తలు. ఆదాయపు వార్తలు. ఆదాయపు వార్తలు. ఆదాయపు వార్తలు.

నియోజనము.

లండను ఫిబ్రవరి 29:—నియోజనము. నియోజనము. నియోజనము. నియోజనము. నియోజనము.

మరికొన్ని

లండను ఫిబ్రవరి 29:—మరికొన్ని. మరికొన్ని. మరికొన్ని. మరికొన్ని. మరికొన్ని.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు సరిహద్దులు

లండను ఫిబ్రవరి 29:—ఈజిప్టు సరిహద్దులు. ఈజిప్టు సరిహద్దులు. ఈజిప్టు సరిహద్దులు. ఈజిప్టు సరిహద్దులు. ఈజిప్టు సరిహద్దులు.

ఈజిప్టు ప్రాంతమునందలి పోరు.

లండను, ఫిబ్రవరి 29:—ఈజిప్టు ప్రాంతమునందలి పోరు. ఈజిప్టు ప్రాంతమునందలి పోరు. ఈజిప్టు ప్రాంతమునందలి పోరు. ఈజిప్టు ప్రాంతమునందలి పోరు. ఈజిప్టు ప్రాంతమునందలి పోరు.

ఫ్రాన్సు

వెర్మను యుద్ధము.

పేరు ఫిబ్రవరి 29:—వెర్మను యుద్ధము. వెర్మను యుద్ధము. వెర్మను యుద్ధము. వెర్మను యుద్ధము. వెర్మను యుద్ధము.

అందరివారు దొరకూరి. అందరివారు దొరకూరి. అందరివారు దొరకూరి. అందరివారు దొరకూరి. అందరివారు దొరకూరి.

ఇంగ్లండ్ రంగమున యుద్ధము.

లండను ఫిబ్రవరి 29:—ఇంగ్లండ్ రంగమున యుద్ధము. ఇంగ్లండ్ రంగమున యుద్ధము. ఇంగ్లండ్ రంగమున యుద్ధము. ఇంగ్లండ్ రంగమున యుద్ధము. ఇంగ్లండ్ రంగమున యుద్ధము.

పరాసువారి ప్రగల్భము

పేరు ఫిబ్రవరి 29:—పరాసువారి ప్రగల్భము. పరాసువారి ప్రగల్భము. పరాసువారి ప్రగల్భము. పరాసువారి ప్రగల్భము. పరాసువారి ప్రగల్భము.

రుష్యా

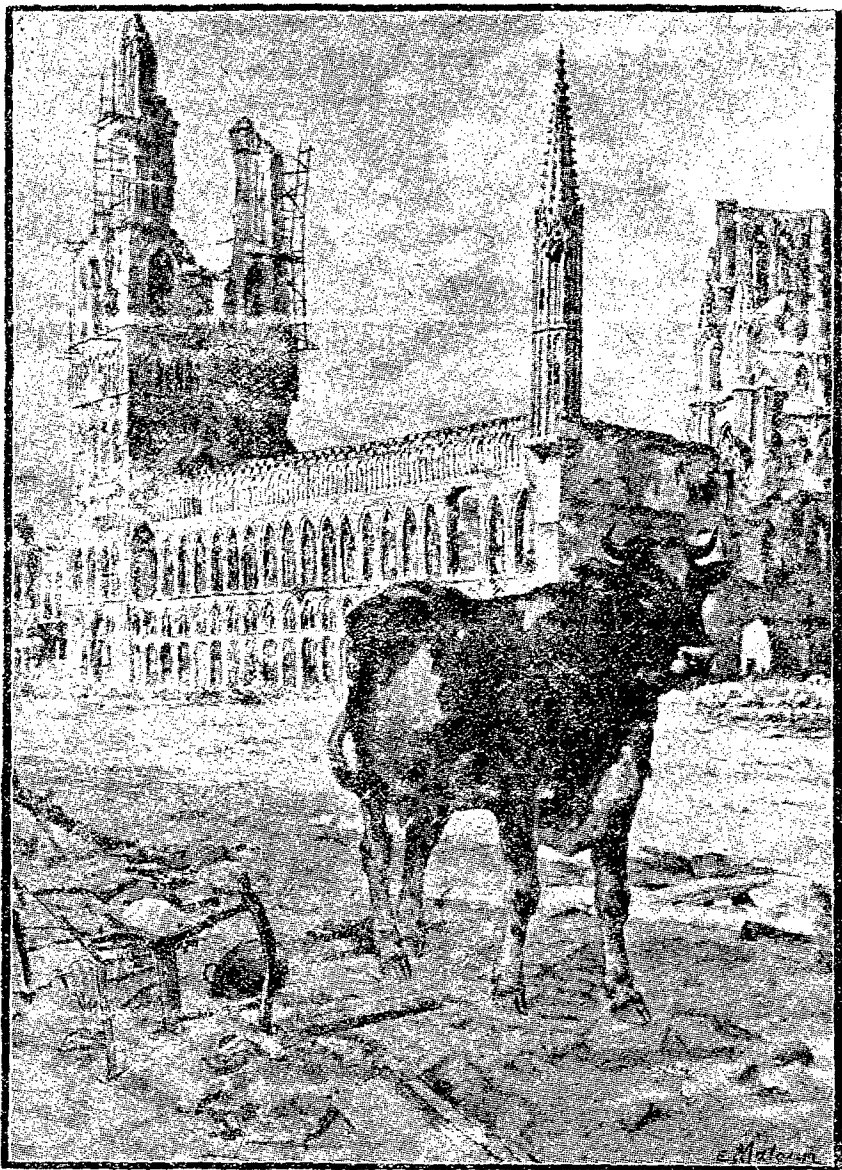
రుష్యాను సేవలకు కుర్చు పాటీయులు

సహాయము మొనరించుట. సహాయము మొనరించుట. సహాయము మొనరించుట. సహాయము మొనరించుట. సహాయము మొనరించుట.

కొల్కత్తా

సహాయకాలోని సేన

లండను ఫిబ్రవరి 29:—సహాయకాలోని సేన. సహాయకాలోని సేన. సహాయకాలోని సేన. సహాయకాలోని సేన. సహాయకాలోని సేన.

వై. వెనువద్ద సుగ్రహిణి క్రైస్తవ మఠము.

ఒక యావృ దిక్కు లేక బ్రతిమలుకుంట్ల వైపునకు వెళ్ళుచుండుట.

నేలలో మూడువంతు లట్లు మార్పునందియ్యుచు క్రైస్తవులు కొండపొంతలలో కండకములను తీర్చుకొనియున్నారు. వారికి స్థానములు గలిగియున్నది. అట్టివో ముఖాముఖి కల పడుటయందు చాల శ్రమించుట సక్రమముగాని జనరలు సరయలుగారు ఆత్మను కొండల పొంతల మధికా లమునందియ్యుట బాగుగా తెలిసినవారగుటచే వారసుల మగు నేర్పాటులను చేయగలుగుదురు. రాజ్యాంగావళ్యకల వలనను ఇతర యాలోచనలవలనను క్రైస్తవులు కడపటిప్రయత్నముగ తలపడ గలరనినూడ సంకను కొందరు తలంచుచు న్నారు. కాని పర్యవేక్షకముల దిగువనున్న మంత్రముందలి కండకములను సమీపించుటకు క్రైస్తవులు 7 మైళ్లదూరమున బురదనేలను పెద్దపెద్ద తీగలచేలను చాటువలసియున్నది. వారచటికి పెద్దపెద్ద ఫిరంగులను తెచ్చుటకును తేగలిగిన నుపయోగించుటకునూడ బీలులేదు. అని నలోని కాకుండి యొక విలేఖరి. ఆంగ్ల ప్రతికలకు వ్రాసెను.

జర్మనీ

జర్మనీయుల యస్పృతములు.

లండను ఫిబ్రవరి 27:—ఫిబ్రవరి 25 తేదీన 10 కేల మంది ఫ్రెంచివారిని థైడింగ్ బట్టియను జర్మనీయులని కాని యిటీ కల జరిగిన పోరాటమునందు వారు పట్టుకొనిన ఫ్రెంచివారి సంఖ్య 5 కేలయినను లేదు. ఛాంప్లూ వెల్లిని బట్టియని జర్మనీయులు దెల్పింది యస్పృతము. డోవోమాంటుకు సామర్థ్యమును బట్టియని జర్మనీయులు బడాములు పట్టిరి. యుద్ధముయొక్క మొదటిమాసమునందే ఈ కోటలోని ఆయుధములన్నియు దీసివేయబడెను. ఫ్రెంచివారి పుష్పదారులను కావలెనన్నారు అని ఫ్రెంచివారు ప్రకటించిరి.

అంతర్జామిక పోరాటము.

లండను ఫిబ్రవరి 27:—మార్చి 1 తేదీన ఏర్పాటు చేయబడిన సమయమునందు జలాంతర్జామిక యుద్ధము తీవ్రముగ జరుగుననియు ఏర్పాటు లేదనియును మార్పుపడదనియు బెర్లిన్ లో ననుకొనుచున్నారు.

టర్కీ

ఆర్మీనియనుల హత్యగావించుట.

లండను ఫిబ్రవరి 28:—యెర్జనం కుమ్మారాకి స్వాధీన మొకవేనుక మువ్వద 18 కేలమంది ఆర్మీనియనువారిని హత్య గావించగ నొక ఆర్మీనియను మతగురువు చూచెను.

బల్గేరియా

దురాజోను ఖాళీ చేయుట.

లండను ఫిబ్రవరి 27:—ఆస్ట్రియావారు ప్రవేశింపక పూర్వము ఇటాలియావారు ఆస్ట్రియానుండి తరచాగలుగు రెండువేలమంది యుద్ధసంపన్నులతోనూడ దురాజోనండి వెదలిపోయిరి.

ఫిలిప్పీన్స్

శ్రీరాజు ప్రతినిధిగారికి వచ్చినతంతివార్త.

లండను ఫిబ్రవరి 28:—వెర్దెనుట్టును పోరుజరుగుచున్నది. పరాసునా రంకను వెనుకకువెలిరి. డోవోమాంటు కోటనుట్టును తీగలను పోరుజరిగినది. ఇది వెర్దెనుట్టు వాయవ్యమున 6 మైళ్లదూరమున. ఆకోటకు పట్టుకొంటియని జర్మనులు ఆకోట యొక్కతరభాగము మాస్పాధీనముండే యున్నదని పరాసునాను ప్రకటించిరి. ఈనెల 26 తేదీన పరాసునాను తమ సేనలను మ్యాజువ్యత పాదములవరకు వెనుకకువదలిరి. 27 తేదీన క్రైస్తవులు వెర్దెనుట్టును 7 మైళ్ల దూరమున నున్న బ్లాంజీ మాంటు వెల్లియొద్దనున్న పరాసునారి కేగు సేనలను దరిసిరి. ఆనాడు డోవోమాంటుకు తూర్పునున్న మైదానమున జర్మనులు తీవ్రముగా పడమటనుగల స్థానములవరకు జర్మనులకడములతో విడిపోయినది. ఆకటికేవరగలిగిన జర్మనులైకుటలతో హతశేనులను పరాసునైకుటలు చుట్టుచుట్టిరి. చుంచు కురిసిరి.

లూస్ పొల్ (ప్రముఖ ఆంగ్లవైకుటలు మూడుమంది గనులను పేర్చిరి. క్రైస్తవులకు సప్తముకలిగింది. ఈవెర్జుకాము నెను కావలెన త్రైమున క్రైస్తవులను తరివెరి.

దురాజో మాస్పాధీనమొకడు ఆస్ట్రియావారు తెలిపిరి. ఇటాలియన్ మాంటిగోరి అల్బానూ నేలవిదరకే అట నుండి వెదలిపోయినది. రష్యావారు మిగిలిన టర్కీ సేనలను విలములులేకుండ తరివి ఎత్తెనువదలుట 80 మైళ్లదూరమున ట్రెబిజండు మార్గముననున్న అమకలా నాకొమించిరి.

రూ. 15000లు గల నగదు పెట్టెపోవుట:—చెంచలరాజుగారి మేనేజరుగారు ఇంగ్లీషుబాధునండి చంచలకు రైలు బండిలోబోవుచుండగా రూ. 15,000ల విలువగల కాంకినోట్ల నుండి పెట్టెపోయినది. మల్టాలోలీనువారు పెట్టె సరయుచున్నారని ఇంతవరకు తెలియకుట నాడ కానరాలేదు.

స్థానిక వార్తలు

భగినె తల్లివై బోధిసేనభి:—ఈనెలవారి యాజమాన్యముక్రింద పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారు సామలకారుచేట హిందూధర్మయోజకర్ హైస్కూలు భవనమునందు 2 తేదీ గురువారము రాత్రి మహావిరాట్రిశాడు “ప్రభురామర సంహారము” అను కావ్యకేసరము చేయించెను.

యె. బి. జి. క్రైస్తవ సంఘము, రామచేట. — ఈసంఘమువారి ఇకావోయోటన సాంవత్సరికసభ రాజోవు తేదీవారి యాయచేట గృహమునందు జరిగెను. పూర్వసభ కార్యదేవులు గా ఉపన్యసించెదరు. కోలోగా రధ్యతల వహించెదరు.

మైందవ మధ్యమపాతశాల పరిశువాకము:—వైపాతశాలకు కావలసిన స్థలమునకును, భవనమునకును, ప్రభుత్వమువారు రూ. 5,750 లను 2 రాళ్లముగ నిర్వహింపుకొనిరి. ఆ సామ్యుచేరగానే అట్టిస్థలమును మందరిమునకొని ఆసాత్తు సంకయ పాతశాలకార్యసర్వాధికారి వ్యాకామ్రాకా రము దాకతరీయద్వారా దఖలు పరచెదరు.

మదరాసు కళాశాల విద్యార్థి వ్యాయామ సంమాజము:— ఈనెల 6 తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు, పీఠుబృహద్రుల్లో దక్షిణ హిందూదేశ వ్యాయామ సంమాజమువారి క్రీడాప్రదేశమున వైసమాజమువారి వ్యాయామక్రీడలు జరుగును. గతర్నరుగారు, గిన్నెలను వరకలలను పంపివెట్టెదరు.

హిందూదేశ క్రైస్తవ మద్యపాన నిషేధ సంమాజము:— ఈనెల 4 తేదీ శనివారము సాయంత్రము 6-15 గంటలకు తేనాచేట, కెటెడర్ కోడ్డులో నున్న వై సమాజముందరిమున నొక సమావేశము జరుగును. రికరెండు కాంక్ గోల్డ్మెన్, సి. చెంచయ్య ఎమ్. ఎల్. శ్రీమతి కె. ఎ. నంగమ్మగార్లు చుచ్చటించెదరు. మానీయులకు సహకరియ్యుర గారధ్యక్షులుగ నుండురు.

మదరాసు విద్యార్థుల వాఙ్మయ వ్యాయామ సంఘము:—మార్చి 28 తేదీ గురువారము సాయంత్రము 6.30 గంటలకు మదరాసు పూర్వగ్రామీన్ యూనియన్ పాత కాలాభవనమున నొకసభ జరుపబడును. అప్పుడు రాత్రిసా హెబ్ యు. రామారావుగారు “గృహముల, ఆరోగ్య, ఆనారోగ్యము” అనువిషయమును గూర్చి ప్రసంగించెదరు. దివాన్ బహదూర్ ఎల్. ఎ. గోవిందరావుయ్యర్ బి. వి. బి. ఎల్. గారధ్యక్షులుగ నుండురు.

ఒక నల్లమందు కూటము:—బార్బిట్రేట్ టుంక సాలపిథి 377 నెంబుగ గృహముననున్న సీతాపతియను న స్త్రీ నల్లమందు, చట్టముప్రకారము ఒకమనిషియొద్ద నుండగిన దానికంటె నెక్కువ నల్లమందును తెట్టుకొని రహస్యముగ అమ్ముచున్నందున వానిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. మనామ్యురు బజారులలోసా హెబుగారు నిన్నటిదినమునా కేసు దిచారింపి వానికి రూ. 60 లు జరిమాన విధించిరి. జరిమానచెల్లించని వత్తుము:— 2 మాసములు వరకముచేయకలె:ని చెప్పిరి.

ఆత్మహత్య. —కడపిని ఆదవారిమునా దొకకనము సమాధిపుజిద్దన బడిముండ పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారని తెలిపియుంటిమి. దానిని గుర్తుబట్టిరి. చనిపోయిన వానిపేరు బాగాయబస్వామి యనియు, అతడు కో. గం బత్తురు ల్యాండురి కార్డు నూపరింబెండెంటు నటేశకాశ్రి గారి కుమారుడనియు, వారి కిది దొక్కడేవుగునియు, 22 సంవత్సరములనియు, పెన్సిడెంసికాశేట్లో ఇంటికి యెల్ తరగలిలో జువువుయండెనియు, విక్టోరియాహాస్థి భోజనము చేయుచుండెనియు, ఆది దాత్మహత్య క్షమ గావించుకొనియొండెచ్చునని బోయచున్నది గాని, ఈ కారణమునకు తెలియలేదు.

ఫోర్టు సెంటు బార్బి గజెటు

ఫిబ్రవరి 29-తేదీ.

తాలూకాబోర్డు మెంబర్లు:—పూలుకూరి కోటి శెట్టిగారు బంగోలు, దారా చంద్రశేఖర స్వామిగారు పురము, ఎల్. నంగమేళ్లరారావు పంతులుగారు వెన్డెంటు లెనాలి, మనామ్యురు అబ్బిలి రహీం షేక్ సా బహదూర్ తెనాలి, కె. నరసింగారావుగారు నందియాల్ రిజిస్ట్రార్లు:—కావరబాద్ వెంకటవల గారు (వెద్దాపురమునండి) పితాపురము, ఉప్పలూరు వ్వాధంగారు (పితాపురమునండి) వెద్దాపురము.

ప్రకటన

శేషటికనము మహాశివరాత్రి యగుటవలన మా కార్యాలయమునను సెలవుపడుచున్నది. అందువలన శేషటికనాత్రిక వెలువడవలదు. సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం. మార్చి నెల 1 వ తేదీ

బుధవారము.

పట్టణపాలక సంఘములు.

మన స్థానిక స్వపరిపాలనా విధియందు గుడ్డిలో మెల్లయును వర్ణనకు పురపోవుపరిస్థితి పట్టణ పాలక సంఘములలో కావచ్చుచున్నది. లోకాలు బోధలలో ప్రజాస్వాతంత్ర్యముచుట్ట యనిన కొంతవరకైనను దేశమును ప్రజాప్రతినిధుల వశము చేయుట యగుచున్నది. అందుచేత దేశవిస్తీర్ణమున నెక్కువభాగము బాపవడకొకటి యగునెడల ప్రజా ప్రాతినిధ్యము పెరుగునని దేశము త్వర త్వరగా ప్రజాపరిపాలితము పోవును. ఉత్తమ ప్రభువుల కీమామర్య మెంత యనుకరణీయమని పోచినను అధికార మోహమును మలభముగా వీడజాలని స్థానిక పరిపాలకులకు మాత్రము గిట్టుట కష్టము. ఉత్తమ పరిపాలకులును స్థానిక పరిపాలకులకును ప్రజలును నొకటైజాతికి చేరినవాగుడు శేష ప్రజయొక్క స్థితి, తులన, లాభాలాభాలు ఉత్తమ పరిపాలకులకు తెలియుడయు వారు స్థానిక పరిపాలకులు మాత్రమే కాదు. సర్వసంఘమును నెల్లప్పుడును తనవలకుబడిని తాను వినియోగించుచునే యుండును. కాని ఉత్తమాధికారులు ప్రజల జాతికి చేరినవారైనయప్పుడు ప్రజల యాప్తితములను వారికి తెలియజేయువాడను వారిచే నెక్కువ మన్నింపబడువాడను స్థానికాధికారు లగుట సహజము. వీరిలోను నుచూ నులుండుట సభయించుట ప్రకృతిసిద్ధము కావున ప్రజా సంఘములోనివారికిని ఉత్తమాధికారులకు జేరి ప్రజా రాంభితములను దెలియబరచుటకు ప్రజాపక్షముకు హక్కును గలదుగునట్లు చేయవలసివచ్చినాకొనుటకు మార్గ మేర్పడుచున్నది. కాని ఇది కీర్ముగతిని గాని సులభరీతిని గాని యటవలనది కాదు. బహుశాలకు ఎందరో ప్రజానాయకులు సర్వస్వము నొసాచి పనిచేయవలసి యుండును. అట్లు చేసినను స్థానికాధికారులబలము, వారిశాసనమును బట్టియే ని నిబడదు. ఇది కారణముగనే సమస్థానిక పరిపాలనలో ముఖ్యముగా లోకముబోధలలో ప్రజాస్వాతంత్ర్యము లింతకాలమును మనకు గుడ్డిలో మేలనునంతవరకైనను దొర్లకలేదు. పట్టణ సంఘములు మనదేశమున మనయోగికపరిపాలన నొనరిరివిగా నెలకొనుటకు వీలు వారి పరిపాలనయు నాపట్టణముతోనే పోవుచున్నది. పట్టణ మనిన పితవ సచ్చట నే వారియో ముఖ్యపురుషుడుగానుండుట సామాన్య జనులందరయే యున్నది. అందుచేత ప్రజాప్రాతినిధ్యము నెలకొనినను స్థానిక సంఘము స్వల్పవ్యాప్తికలదియై స్థానికాధికారి సర్వాధికారములకు లోపము రాజాలదు. క్రమముగా పట్టణముల నిదర్శనము, నేడు మన

దేశమునందువలె, ఎల్లడలను వ్యాపించి దేశనాయకుల చిత్తములకు హత్తి, తునకు సర్వప్రకాశాత్మక త్రిమలను గోర జేయునదియై యెను తాత్కాలికముగానైనను స్థానికాధికారుల కంతబలవత్తరముగా దోచునది కాదు. అందువలన వారు పట్టణపాలనా సమస్యలలో నీచక్రాత్రము బౌద్ధార్థమును గను జరచుటకు సిద్ధపడి యుండురు. ఆ కారణమున పట్టణ పాలనా సమస్యలను మత్తమాధికారు లొక కొంచెము ఉదార కార్యదృష్టితో దీర్చి నానొచ్చింకగలరు. కావుననే శేషటికనము మేము మన పట్టణపాలనా విధానమును గుడ్డిలో మెల్ల యని వర్ణించుటకు వీలైనది. ఈ మెల్లయునకు గుడ్డితనమును వదలి చాలదూరము రాలేవనుట మన పట్టణ పాలక సంఘముల 1914-15 వ సంవత్సరపు కార్య నివేదనమును దిలకించినయెడల బోధపడగలదు. నగరపాలక సంఘములకు సంబంధించిన సర్వ వ్యాఖ్యానమును నీ వ్యాసమున పాధ్యము గాదు. అంగవిర్ణయమునకు సంబంధించినంతవరకే నేడు వివరింప దలచినారము. నగరపాలక సంఘముల సంఖ్య యొక్కటిచే హెచ్చినది. 1913-14 లో 62 సంఘము లుండ 1914-15 లో 63 అయినవి. ఈ సంఘములలో సభ్యులు 1,057 గారు ఉండవచ్చునని మంజూరయి యున్నను ఉన్నవారి సంఖ్య 980. ఇందులో డెబ్బది యాగరు ప్రభుత్వాధికారులు తను పదవులు కారణముగనే నిలచువారై నారు. ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులైనవారు 400 కలరు అనగా మొత్తము ప్రభుత్వపక్షము 476. ప్రజా నిర్వచితులు 504 కలరు. ఈ యంకెలను జదువు వారికి మొత్తము మీద ప్రజా ప్రాతినిధ్య మెంతో యున్నదని తోచజాలదు. ఇంకను మాత్స్యముగా పరిశీలించవలసి యున్నాము. 63 పట్టణపాలక సంఘములలోను 29 డిట ప్రజాప్రతినిధుల సంఖ్య హెచ్చుగానున్నది. వాల్మీకిప్రజాప్రతినిధిసంఖ్యయు ప్రభుత్వపక్షపు సంఖ్యయు సమానముగా నున్నది. 26ట ప్రభుత్వపక్షమే హెచ్చుగానున్నది. తక్కుంగల వాల్మీకి ప్రజాప్రతినిధులే లేరు ఈయంకెలు చెప్పుకొండెములను ప్రత్యేకించి ప్రాయశఃపరములేను. ప్రభుత్వమువారికి గల నియమించునధికారములను గూడ 1913-14 లో కంటె నెక్కువగా 1914-15 లో అధికారులనే నియమించుటకును వయోగించినారనుట పుష్కలము. వైసవత్సరము పరవసిబట్టి చేసినవాని కాక ప్రభుత్వమువారిచే ప్రత్యేకముగా నియమితులైన అధికారులు 60 కుండి. కొడచిన సంవత్సరము ఈసంఖ్య 105 నకు పెరిగినది. అది నిజముగా వివాదకరస్థితిగా దోచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు కమిషనురుగాక యని కోరుచున్నాము. ఇరోపియను కంగ్రెసుండియను సభ్యులసంఖ్య 146 నుండి 130కి తగ్గుట ఒకరీతిగా శుభమానకమే కాని 63 నగరపాలక సంఘములలో 53ట వారిసాయము కానలసివచ్చియుండుట మాత్రము మాకు తృప్తికరముగా కన్పించలేదు. నిర్వచనాధికారము కొంచెమో గొప్పో 63 టిలో 39 నగరపాలక సంఘములకే కలదు వాల్మీకికి నిర్వచనాధికారమైననుం గానము. అధ్యక్షుల సంగతి యాలోచించినమా 5 పట్టణపాలక సంఘముల వారుజీతముమీద సభ్యులును తామే నిజమింకను కొను నధికారము కలిగియుండిరి. 38 పట్టణపాలక సంఘములవారు శారకాధ్యక్షుని నిర్వచించుకొను నధికారము కలిగియుండిరి. తక్కుంగల 20 పట్టణ పాలక సంఘములకును అధ్యక్షులను ప్రభుత్వము వారే నియమించిరి. ఇందులో ఆరుగు అధికారవర్గములను. సంవత్సరాంతమున నాల్గు నగరపాలక సంఘములలో సభ్యత్వ శాసనములు కాలీపడినందున

మూడింట డివిజనలు అధికారులును నొక్కటఉపాధ్యక్షులును అధ్యక్షక కార్యములను నెరవేర్చుచుండిరి అనగా సంవత్సరమున నొకప్పుడు ప్రభుత్వాధికారులు తొమ్మిది నగరపాలక సంఘములను పరిపాలించుచుండిరి యని యర్థముగనున్నది. నిర్వచనాధికారము కలనోటులలో పజల కేమాత్రము జోక్యమున్నదో గమనించుట కర్హము. ఆ ప్రాంతములందలి ప్రజాసంఖ్య నూటికి 2.3 వంతున నిర్వచనాధికారము కలవారై యుండిరి. ఈమాత్రపు నిర్వచనాధికారము నైనను ప్రజలు పూర్ణముగా గానున్న బాగుగా నైనను వినియోగించుకొనటకు వీలుపడలేదు. 163 నిర్వచితస్థానములు కాలీపడగా 81 టికి మాత్రము ఒక్కనికంటె నెక్కువమంది అధ్యక్షులు లుండిరి. ఆ 81 టికి సభ్యులే లేకపోవుటచేత ప్రభుత్వము వారే నియమించివారు. తక్కుంగల వారికి సభ్యుల యొక్కడే యగుటచే నాతనిపంటయే పండినది. కాని పోటీ వచ్చినచోట మాత్రము నిర్వాచకులు తాహమున కొరవడలేదని ప్రభుత్వమువారే యొప్పుకొనుచున్నారు. ఆ మా శాసనములలోనిజస్వరమున నిర్వాచకుల నూటికి 7.6 వంతునహెజరై సచ్చతులిచ్చినారు. ఈ పోస్టిక సభ్యులు ప్రజలకు నగతి యర్థముగనేని కాంతెల్లప్పుడును స్వపరిపాలన వారు లేయనియు తగినయధ్యక్షులుబయలు చేరునెడలను తాహముపొంగి రాజకీయ విజ్ఞానము వ్యాపించునని గదా తేలుచున్నది. ఈ దృష్టిపథమునుండి యాలోచించినచో నిటీవల మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు చేసిన పని ప్రాస్తద్దృష్టిమై చేసినది యని లోచనావలయును దోచకపోదు నిర్వాచకులకును అధ్యక్షులకును నొకే ఉర్వత యుండవలెనని నిశ్చయించి నిర్వాచకుల సంఖ్యను తగ్గింపజాచి నారు. ఇది యిప్పటికి ప్రయోగస్థితియందు మాత్రమున్నదని ప్రభుత్వమువారు ప్రాయమువన్ను గావున విక నెహో యాంస్యము చేయుకదిద్దికొందుగాక యని కోరదగియున్నది. ప్రయోగము గతి ఏమియైనను నిర్వచనాధికారము వైరశ్య మగుట పరిణామపుండెపు గాని సంకుచితమగుట పరిణామపుండెపు గాను. ఇట్టి సంస్కారములు స్థానిక స్వపరిపాలనకు సహకారులు గావు. సంస్థలసంఖ్య పెరుగక యుండుట, సభ్యులసంఖ్యను పెరుగ నిచ్చుట లోనే యల సభావయము మాపుచు మంజూరైత సంఖ్యకుచూక కలసంఖ్య తగ్గుట, ప్రభుత్వాధికారులు పదవివలన ముడువారుడగా నియమించున వృద్ధు అధికారులనే యెక్కువ నియమించుధోరిని ప్రభుత్వమువారు చూపుట, ప్రజా ప్రతినిధులసంఖ్య పూర్ణముగా నిచ్చుట న్యాయమై యుండ హెచ్చుగా నుడు సభ్యులును చూడ ఎక్కి రావయ కుండుట, కొన్నిట ప్రజా ప్రతినిధులనే తేరుండచేయుట, సంస్థలలో వైరోపియరులము సభికారులము ప్రాబల్యమునుట ఇప్పటికిని అధ్యక్షుల నిర్వచించునధికారము సంఘములన్నిటికిని లేక యుండుట, తొమ్మిది ముగు అధికారవర్గమువారే అధ్యక్షులుగా నుండుటకు నెడ ముండుట ప్రజలలో నిర్వచనాధికారము బహుస్వల్పసంఖ్యాకుల కుండుట మేము వివరింపక విలువుగొనిన ఆధికార పారతంత్ర్యము లుండుట ఇవియే మనపట్టణపాలనములో గల మహా లోపములు. వీరికి ప్రతీకారము చేసినచో స్వల్ప లోపములు తమంతట తాము సంస్కరింపబడును. అంతవరకును పట్టణపాలక సంఘముల యెడల నైనను నుత్సాహము పుట్టవలయు ననుట స్వాభావికపరిస్థితులకు విరోధము.

I

43.

II

అక్షా १,

జం. వేం. సరస్వతిహమ్మ.

III

అయ్యో,

మే నేజయ.

IV

పాతగొండ.

అయ్య

ఓ. శ్రీమమూర్తి.

V

అయ్యో!

మం. పే.కటశర్మ.

VI

७ मृग

VII

శ్రీ సామంతుని (పంతులు) ముఖం.

ಅಯ್ಯಾ,

ವೆನ್ನೆಲಕಂಟಿ ಅಪ್ಪರಾಢು.

మోటారు సర్వీస్ బండ్లు

10, 14 మనమ్యులు కూర్చుండి ఇట్లు బండ్లు తెరిచి
అమ్మకమునకు తయారుగా వున్నది. ధనము ముద్రలకై వాటి
కొరకు నదివారినుంచాటి ప్రాయము:—
గొల్లి అందు కో., 149 బ్రాడ్వే, నువరాహ్
Galley & Co., 149 Broadway, N.Y.

విరోధా మహా సంగ్రామము

వెర్దనుయొద్ద జర్జనుల ప్రయత్నములు మరల విఫలమగుట

జర్జనుల నై నికు లభికముగ నప్తమగుట—మిత్రముండలి విజయమునకు ముఖ్యము

జర్జనులు రుమేనియనుల నొత్తిడిచేయుట—కడపటి విజ్ఞాపి

జర్జనులు పోర్చుగీసువారిమీద యుద్ధమును ప్రకటించుట.

బోనరూలాగారి ప్రసంగము

లండను మార్చి 10:— పార్లమెంటు బిల్లుల సభయందు శ్రీబిడినాథుని హామీ గురించి మిత్రముండలి చేయుచున్నది అధివేశనములు యుద్ధకార్య విషయమున విశేషముగ సహాయము చేసిరి. కాన యుద్ధానంతరమున మిత్రముండలి నివేశన సంబంధములలో ముందుగా కలుగవలయును. క్రస్తుత యుద్ధమునండి గట్టి పునాదిగల సామ్రాజ్యమున నెలువడలేదుటయు చుకలంపు. ఇందువలనమై అధివేశనములందు ముఖ్యదేశమువారు ప్రతిపూర్వకముగ ప్రకటించుట ఆవిరోధములగుట కలిపి.

యుద్ధమునకు తాము వ్యూహము పూర్వక సహాయము నొసగుచుంటే మరయు సుప్రసిద్ధ విజయము చేయవలెనని తేయాటంకమున లేదనియు, ఎంత వ్యయమియ్యవలెనని జర్జను దేశమును పూర్తిగ నడిగింప యత్నింపవలయుననియు హామీ గురారు ప్రకటించుచున్నది.

ఇంగ్లాండు

అధివేశనముల సహాయకార్యదర్శి.

లండను మార్చి 11 — సర్దార్ జి ఫిడ్డెను గారియుద్దేశ్యమున భావము చేయుచున్నది

ఆముఖాగారములలో పనిచేయుచుండిన

ప్రహ్వచార్లు.

లండను మార్చి 10:— వీరిల సైన్యముతో జేర్చు ప్రశ్నమును పూర్తి వారమునాడు దీర్ఘాలోచనము చేయుచుండినది తెల్పబడుచున్నది.

వివాహితుల సైన్యముల జేరబిలుచుట.

లండను మార్చి 11:— 27 సంవత్సరములకు క్షణముండి 35 సంవత్సరములకు పాప్యుట్టియు కరుణుగల వివాహితులకు సైన్యమున జేరబిలుచుటరాజ్య 17వ తేదీని నిబంధన.

అంగ్లేయుల యుద్ధేతర కృజానప్తము

లండను మార్చి 10:— ఫిరంగులు కాల్చబడుటలన 49 మంది పురుషులు, 89 గురు స్త్రీలు, 39 పిల్లలు చనిపోయిరి. విమానదాడులన 127 గురు పురుషులు, 92 మంది స్త్రీలు, 57 పిల్లలు చనిపోయిరి. ఓడలు చుంకుచుటచే 2750 మంది యువకులను అవి అస్థిమయమై మిగిలినది తెలియజేసిరి.

దిగుమతి నిరోధనము.

లండను మార్చి 10:— వివిధ చేయబడిన ఫలములను విదేశములకు దిగుమతి చేసికొన గూడదను ప్రకటనను రాజు చే సంకల్పముచేసిరి.

సర్ పెర్సె వైక్కుగారు.

లండను మార్చి 11:— వీరికి తెంపారరి బ్రిటిషుకు జనవి యువకులైనది ప్రచురింపబడెను.

మొం చెప్పబడు ప్రతిక నొక దానిపై అమెరికా చేయుచు దావా చేయుట.

లండను మార్చి 10:— ముఖము అమెరికా దేశి ప్రాంతి క్రస్తుత కర్మంతావును. ప్రాంత్యుల అంగ్లేయి లండనులో ప్రెంచిగారి గృహమున నతడు ఫ్రెంచి ప్రధానముండెను. ఫ్రెంచి గారి కలన మాన్యులు నెట్టి ఆమెరికాకు పోయి బాటిని జర్జను రాయబారి కవుంటుంది కలిగించెనని మొం చెప్పబడు ప్రతిక యొకటి ప్రాంత్యుల ముగగురు మాన్యులు దావా నా ప్రతిక

వై దాఖలు చేసిరి. “ముఖము గారు విశేష కండితులు. ప్రమాదమున కళయమునక పీరు నెలల తరబడి యుద్ధంగమున మనకు చిరకాల సేవ నొసరించిరి. నాయొక్క యుద్ధరహస్యములు వీరి కెంతమాత్రమున తెలియవని ఫ్రెంచి కృత్యు సాత్వము చెప్పవలెనని ముగగురిని తీమాకణవేదెను ఇతలెగలవారిని రాజీనామా అయ్యెను.

నెల్లూరు నౌక.

లండను మార్చి 11:— ఈనాళ్లలో రెండవగదిలో గూడ మంటలు కనబడెను, నౌకలోనుండవారు సుకునింకను దింపుచున్నారు.

రైలుబండి మంచులో చిక్కుకొనుట.

లండను మార్చి 10:— హైపీకు రైల్వేలో నౌక రైలు బండి మంచులో ఈ నెల 7 వ తేది మంగళవారము నాడు చిక్కు కొనిపోయినది. పనివాంఛి మంచును తగ్గి దారి చేయు చున్నారు.

పోరనక్కరలేని సేన.

లండను మార్చి 11:— సైన్యమున చేరినవ కొందరు పొరనిసాగుట తమకు అంతరాయము సంబంధములగు అటంకములు కలవని చెప్పినది కార్యములలో దంబడిరి గాని ఇట్టివారలనందర యుద్ధేతర కార్యములకుండునియోగించుట కొక ప్రత్యేక సేన క్రింద నేర్పాటుచేయుదురు. శ్యామస్థానములవారా ఇట్టి సైన్యములలో వైవాధి చేర్చబడుదురు. కండికము దివ్యులు, కనముల వారి పెట్టుబడులను గు కార్యములు వీరి కప్పగింపబడును.

సర్ ప్లాస్ జేమ్సుగారు.

లండను మార్చి 10:— వీరు మాత్రమే కార్యధిచే వాధపడుచుండిరి. ఇదివరలోనోక పారి క్రస్తుత కేముడెను. రెండవసారిగా పట్టిదికన్న చేయుట అగత్యమని తోచినది.

ప్రాస్తు

పరాసువారి నౌకలు ముంచబడుట.

లండను మార్చి 10 — విల్లిమహేష అను పరాసువారి నౌక ముంచబడెను. ఇరువురు ప్రాంత్యుల హాని.

హేషు మార్చి 11:— లూజిసాన్ అను నౌక ముంచబడెను. ఓడలోని వారందరు కాపాడబడిరి.

పరాసునైకుల యుద్ధాపేక్ష.

హేషు మార్చి 10:— పరాసు నైకులు క్రస్తుత దలపడ నత్యాత్మముతో నున్నారు. వీరినాప నైకులకులకు వశముగాకున్నది. నైకులవలెనావునావు కొర్రలు చెల్లి అలకాకలు చిక్కుచునేయున్నది. ఇటీవలనే కాళింక అరణ్యమున నిట్టి యలకాకలు చిక్కినది. ఫ్రెంచి సైన్యములకు గుట్టును మాత్రమే మాక్రిమించుకొనియుండిరి. జర్జను నైకులు ముండునకు వచ్చుచుండిరి. క్రస్తుత సైన్య గతుకచే పరాసు సేన లేకాటలగుటకు సిద్ధమయ్యెను. అట్టి తరుణమున ఇరు సేనలకు యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. జర్జనీయులు అధిక సంఖ్యాములు పెల్లలు చేయుచుండినను చింత సప్తములతో పరాసు సేనలు ముందునకు నడచినవి. అరణ్యమున బాహు బాహిని జరిగిన ఘోర యుద్ధమున పరాసు సేనలకు యుద్ధదేశియహింసించెనని చెప్పవచ్చును. కండికములకు ముగగురు చేయబడియుండిన మరఫిరంగి నెయరులగు 20 మంది బతులు చేసి వారి వదిల కాటమున సమీపించి అటనటుధలు లనంతమొందిరి. అనంతరమున అరణ్యమునండి జర్జనీయులు తోలి చేయబడిరి. తమఫిరంగులనుండి జర్జనీయు లాయరణ్యము ప్రెన్సిని కొంతకాలము గురియించి సాయంకాలమున విజన

సేనలతో మట్టడించిరి. రాత్రియంతయు యుద్ధము జరిగినది. అరణ్యమునందు పరాసువారికిందనే యున్నది. వాళ్ళు గాని మహాన గూడ నిట్లే పరాసు సేనలు విజయమునడిచిరి.

పరాసు ఇటలీ దేశములవారి సంధి వ్రతము.

లండను మార్చి 12 — పరాసు ఇటలీ దేశములవారు సంధి వ్రతమున సంకల్పములను చేసిరి. ఆ సంధి వ్రతమునబట్టి మొరాకో దేశమునందలి పరాసు భాగమునకుల స్వాతంత్ర్యములను కక్కుతములను ఇటలీవారు వదలుకొనిరి.

వెర్దను యుద్ధము.

పారిసు మార్చి 12:— వెర్దను యుద్ధ పరాసు సేనా పార్శ్వ భాగములను జర్జనులు మరల తలపడి విఫలమైరి. వాళ్ళుకు తూర్పున జర్జనులు దూరముగ నున్న కొన్ని యిండ్ల నాక్రమించునంతలో పరాసువారి ఫిరంగులు వారిని కొండచరియలలో వివాళన మొనరించెను. క్రస్తుతలు క్రమము దప్పకుండ ఫిరంగులను కొట్టుటగూడ చచ్చబడినది. కొత్తసరుకులను పున్న ర్యాణ సాధనములను వారికావలసియున్నవని దీని కలన స్పష్టమగుచున్నది. పరాసువారి ఫిరంగుల అగ్ర్యులకు కత్తిరిలననే కత్తువులలో హెచ్చుచుండి మృతినొందుటకు కారణమైరి. కత్తువులు ముందునకు రాజాలక పోవుటకు గూడ నదియే కారణము. క్రస్తుతలో చాలమందిని సంహరించుటయే మిత్రముండలివారి విజయమునకు గట్టిసాధనము.

ఫిబ్రవరి నెలలో 11 క్రస్తుతములను జర్జనులు నేల గూర్చిరి. పరాసువారివిమానములు 6 మాత్రమే నప్తమైనవి. వానిలో 2 యుద్ధములనను 4 యంత్రములు చేయబడవలస నప్తమైరి.

అంగ్లేయుల ప్రకటనము.

లండను మార్చి 11:— కార్మికబిద్ధ క్రస్తుతల ఇనప దారి ముఖముపై నిన్నటిదినమున 31 విమానములు దాడిచేసెదలి మరక్షితముగ నిలుసేరను. ఈదాడినలన క్రస్తుతల కధికనప్తము గలిగినదని నమ్మబడుచున్నది. గతరాత్రియున మన విమాన మొకటియు క్రస్తుతమున మొకటియు టూర్ని పరిసరమున పోరాడుకొనినవి. క్రస్తుతములను నేలగుల్చబడెను. హోహాను కాలరను ప్రదేశపరిసరమునందు మాగనుల గోతులను రెంటిని క్రస్తుతలు బాంబులతో మట్టడించి మాచే నోడింపబడిరి. హోహాను జాల్లరును లోను పరిసరములయందును, క్వింకెడ ఫాక్సిసాట్లకు నడుమను నేమ బలమగు ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగినది. ఫాక్సిసాట్లకు కత్తిరియన మన ఫిరంగులు క్రస్తుతల మందుగని గోతి నొకదానిని భ్వంసము గావించినవని ప్రచురింపబడెను.

శెతెఫ్ఫి యుద్ధములు ముందగించుట

హేషు మార్చి 12:— మ్యానునది ఎడమగట్టున నుండు క్రస్తుతల క్రస్తుతల తీవ్రత మందగించినది. తూర్పుగట్టున ఫిరంగులు కాల్చబడిరి. హోహామాంటు పరిసరమున ఫిరంగు లలితిన్రాముగ గాల్చబడినవి. ఈ రంగమున ఇకర క్రస్తుతలముల వోవరులను క్రస్తుత ఫిరంగి దళముల నేగము లగ్గినది. యుద్ధరంగమున నెక్కడను క్రస్తుతదాతులు మట్టడించుట జరుగుటలేదు. క్రస్తుతపుట్టుచులయందు జర్జనీయులకు వ్యాధయదాతులగు నప్తములు కలిగినవని ఇంకను తెలియవచ్చుచున్నది. శుక్రవారమునాడు హోహామాంటు గ్రామపశ్చిమ భాగమున జర్జను సేనలకు కలిగిన నప్తము లింతింతయని చెప్పట కలవిగాదు. వీరివద్దను మూడు మట్టడులలోనాకులైన నైకులతో ప్రదేశమునిండెను. మాత్రమే నెట్టియు గాయకడి నెట్టియు నైకుల సత్వేనిదది మిగిలిన క్రస్తుత సైన్యభాగములు పారిపోయెను.

జర్జనీయుల నప్తములు

లండను మార్చి 10:— ఈనెల 1-న తేదీని బుధావెస్తు విశేషము మార్చింగులపొత్తులతో కిటుల తెలియజేసెను. ఇటుల వచ్చిన తంతివా వ్రసుబట్టివాడ వెర్దనునమరకు కంటిమరమున కలుగబోవునప్తములకంటె అధికనప్తములు జర్జనీయులకు కలిగినట్లు తెలుచున్నది. 36 కోటిమిటర్ల రంగమున జర్జనీయులు 250,000 సైన్యము నుపయోగించిరి. 50,000 సైన్యము నిలువలోనుండెను. యుద్ధారంభస్థితిలో క్రస్తుత సైన్యము 20,000 మందిచుండుచున్నది. అధికము 50 వేల సైన్యము గాయపడెను.

పోకరువిమానము నేలగుల్పుటకు.

దోనామాంటు ప్రత్యేకమున పోకరాను విమానము ఫోటక విమానమున నేలగుల్పును. కేంద్రవిమానము చుండును కేంద్రనైపు కంట్లనుబడుచుండెను.

వెర్దును సమరము.

పరాను విమానవిమానములు.

పేరిను, మార్చి 10.—పెమ్మచోట్ల పరానువిమానములు కేంద్రపులతో పోరాడి జయించినవి. పోరాటములలో ముప్పాతిక మూడుపాళ్లు జర్మను వైద్యులకులవైనవి జరిగినవి. 15 జర్మను విమానములకు ధ్వంసమొనరింపబడినవి. మరి 10 విమానములు కేంద్రసేవలలో గ్రుంతుచుండ జూచితిమి. పెంపెల్లలో పోకరు మున్నగువిమానములు కేంద్రను వెర్దునయొద్ద మూడువిమానములును బడినవని ప్రచురింపబడెను.

జర్మనీయుల వర్ధిల్లు పరిత్యాగములు.

పేరిను, మార్చి 10.—జర్మనీయులు మరల కేంద్ర యెత్తుములనుపొందెను. అన్యధ్యులతో పీద మానేసినను కేంద్ర వదులు అధిక శక్తులు బడయుచుండిరి గాని ఒక్క అడుగు మేరవైనను సంపాదించబడజూచును. ఫ్రెంచిసేనలు బోయిను కాశ్యలో యుండునకు బోవుచున్నవి. తెలివోన్ద్రయొద్దనుండు జర్మనులకుల మీ సేనల శాసనాలకున్నది. దొనమాంటు వాళ్ళుకొరేక్షులలో పెమ్మ జర్మనుసేనలు మూడుకొలదిగా టర్ల ప్రత్యేకమునై ముట్టకుల కలిపినవి. కేంద్రవైద్యులమానులను మాఫిరంగులు ధ్వంసముగావించెను. సాక్షుంకాలకున నుంచు సరియుటచే వైద్యసంహారము అప్రచేయబడినది ప్రచురింపబడినది.

విశాలయుద్ధరంగమున సంకులసమరము

పేరిను మార్చి 11.—పశ్చిమ టర్లకున కేంద్రసేనలు చాలకాలమువరకు ఫిరంగులగాల్పి బిల్లిబోయినుండి చుట్టుదిరిగి వచ్చిపోయి బిట్టినుకొద్దనుండుమాస్థానమును ముట్టించినవి. కేంద్రసేనలు అరణ్యములో కొంతభాగ. మాక్రిమింతుకొనినవి. గాని మేము వానితో పోరాడి యా స్థలమునుండి వానిని అచిరకాలముననే వెదలింపితిమి. మూర్ఖునుండి కచ్చితునున తెల్లికొర్రు చాచుకొర్రు కొద్దనున దరింపి మా కంధకముల నై జర్మనీయులు రా త్రి భాగము న గ వి సి రి. తరుణమేమాచే జరపబడిన ప్రతిముట్టడిమూలమున రాకపోకల కంధకములలో జొచ్చుకొనిన జర్మనీయులు దానినుండి తొలగవలసివచ్చెను.

మూర్ఖునుండి తూర్పున వాళ్ళు గాచుమునకును పోర్లు వాళ్ళునుట్టకున నడుచు రాత్రియంతయు ఎడతెగక ఫిరంగులు కాల్పుబడెను. పొడువడిన గ్రామమునై కేంద్ర పరాతులు కలుసార్లు గలిసిరి. గాగ్రిముయొక్క తూర్పుభాగమునందు కొన్నిగృహములనుకేంద్రపులుబట్టుకొనిరి. గాని పశ్చిమభాగముం తయు మా నకమైయున్నది. దీనినిసూడ వళ మొనరించుకొన యెత్తిందిరి; గాని వారి యెత్తుములు ఫలించినవి కావు. వాళ్ళు నట్టవై పలుసార్లు ముట్టడి యొనరిందిరి. తక్కులితముగ పోర్లు ములయందు కాల్డగలిగిరి. గాని దుర్మనునకు ముందునందు ముండ్లకంచెలను మా ఫిరంగుల తీవ్రతవన చేరబాలైరి.

పశ్చిమ మెయిను విల్లిలో తీవ్రతకెప్పుడకయద్దము జరుగుచున్నది. లారెయనులో ఫిరంగిదళము ఎవ్వరెవ మెనియొద్దనుండు కేంద్రసానును నష్టమందించెనని ప్రచురింపబడెను.

జర్మనీయుల కల్పన

పేరిను మార్చి 10.—వెర్దునయొద్ద పరానువారు జర్మనులను తలవడుట పొందెను. జర్మనీయులు కల్పనయొనర్చి దాని వ్యాపింపజేయుచుండిరి యావోస్టులు ప్రచురించిరి.

కేంద్రపులముట్టకుల పెక్కిటి నాపివేయుట.

పేరిను మార్చి 11.—మూర్ఖునుపశ్చిమభాగమునలో జంతువు ఫిరంగులు కాల్పుబడెను. ఇటు కేంద్రపులు కాశ్య అరణ్యమున నుండు మాస్థానముల దాకిరి. కేంద్రపులుముట్టకుల నియమ తొలగ గొట్టి పడినవి. వారల కధికమగు నష్టములనుం భవించెను. నష్టములను అకాభంగమునకుగలింపకజర్మనీయులు కడసారిముట్టడి యొనరించి కాశ్య అరణ్యమున కొంతభాగ మాక్రిమిందిరి. ఈభాగమున కిద తేదీని మేము మరలదీసికొంటి మి మూర్ఖునుండి తూర్పునందు జర్మనీసేనలు దొనమాంటు గాగ్రిమపశ్చిమభాగమునందు మాకంధకములను కేంద్రసార్లు ఎదురించి మాకేళ్ళులయన్నికి తాళబాలక వెనుకకువలరిరి. వాళ్ళుగాగ్రిమనై కేంద్రపులు ముట్టడింప యెత్తి పడుచుండిరి.

మాఫిరంగిదళములు వీరియుద్ధముల వాత్తుజేరిన వి. వాళ్ళు దుర్మనుకంధకంధకమునలోరాటకులతో జర్మనీయులు గురువారము నా దధికనష్టములు జేరిరిని స్పష్ట మయినది. వోరరులో కేంద్రకేరెప్పుడకయదుల తీవ్రత విశేషముగ నున్నది. మా ఫిరంగులు వాటి తీవ్రత నడచుచున్నవి. పెంతు నీ హెలయొద్ద జర్మనీయులు మూర్ఖునదిలో చుండుగనుల్లిజేసిరి. ఈమందు గనులు పెంతునే నడిచుండి పరానువారు తీసివేసిరి. లారెయనులో కేంద్రసానుల రాక్షా ధ్వంస మొనరించితిమి పరాను వారు పోయిరి.

జనరలు గెలిచిగారు.

పేరిను, మార్చి 11.—జనరలుగెలిచి గారస్థులైయున్నాడు.

రమ్యవారు మరల పట్టుకొనుట.

పెమ్మచోట్ల మార్చి 11.—కుర్రుతీతకున జలభాగము నందు రిజరే యెత్తుది, రమ్య వారు ప్రైవిటాను నై కేంద్ర టలో వారికి రిజరే ప్రధాన సాకాస్థానము కాగలదు. రమ్య వారు ప్రైవిటానుకు (40 కేరెట్టులు) నుచు 27 మైళ్ల మా రమున నున్నాడు.

రమ్యవారి ప్రకటనము.

పెమ్మచోట్ల మార్చి 11.—ఈ తర్వాత ప్రైవిటాను కొస్తాఫనకుతూర్పున కేంద్రపులు బలమగు సేనలతో ముట్టడినది. మేము వారల వెనుకకుగొట్టితిమి. వారికి చాలనష్టమును కలిగించితిమి రమ్యవారు ప్రచురింపబడెను.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

రోము మార్చి 12.—కొండలలో నుండు ఇద్దలను పామణమును విరిగిపడటవలనను నడుభూమియందు అధిక వర్ష మువలనను పెమ్మచోట్లలో ఇటలీవారు కేంద్రపులను తల పడుట కభ్యంతరము కలిగినది. అందువలన కేంద్రపులు కేంద్రసేనలను కంధకములలోనికి పంపగలిగిరి. ఇటలీవా రాకంధకముల నై ఫిరంగులను కాల్పిరి.

ఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికా యుద్ధము.

లండను మార్చి 10.—నిన్నటిదినమున చాలావ ఆఫ్రిమిందిరి. అనంతరమున జనరలు పెంతునగాని సేనలు టంబూకు పోయినవి. ఈప్రత్యేకమున కేంద్రపులు విడిచియుండిరి. ఒకవర ఫిరంగిలో కొండకు జర్మనీయులు జనరలు కుంగడగారికి లొంగిపోయిరి. పెంతు నెటరాటావాక్రిమిండు కొంటిమి. నైటూనై జనరలుటిఫెగారి నైపులు ఫిరంగుల గాల్పి ఆఫ్రికేక్షునాక్రిమిండుకొనిరి. యుద్ధమింకను జరుగుచున్నదని జనరలు స్పట్టుగారియొద్దనుండి రిపోర్టు వచ్చినది యుద్ధకార్యాలమునవారు ప్రచురించిరి.

పారశీకము

జర్మనీయులు ఇస్సహానును విడచుట.

పెమ్మచోట్ల మార్చి 13.—జర్మనీయులు ఇస్సహానును విడచుచున్నాడు. మెర్మనును శాక్రమిండుట వలన అన్ని కే గల పారశీకము లొంగిరి. టుటవార్లకు జర్మనీయులొచ్చుట విషయమై రాయబారములు జరుగుచున్నవి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు దేశరక్షణము.

లండను మార్చి 10.—ఈజిప్టుదేశసంరక్షణదాతగా క్రొత్తగా చేయబడిన ఏర్నాటులన్నియును పూర్తియైనవి. అవి నూతనము కావయొద్ద మాక్రిమే గాక ఎవరిలో చాల వరకును సూడ చేయబడినవి. తునములు ఈజిప్టువై సేనల నుంపుటకుల యాటంకముల నన్నిటిని తొలగింపబాలినను వారు యుద్ధముననై నలేక రక్షణసానులనుచేదెయ్యవచ్చు మను తృప్తిచేతనైన మడియు నా రకుదురని విలేఖరించెను.

పోర్చుగలు

బాతీయపుత్రివర్గము

లిస్బను మార్చి 12.—ప్రధానమంత్రిగారి ప్రితిపాదన మనై బాతీయపుత్రి వర్గము సేర్పరప కొంగ్రిగిచారం గిరందిరి.

పోర్చుగలు దేశస్థితి.

లిస్బను మార్చి 12.—అంగ్లదేశమువారి ఎరుకతో జర్మను నౌకలను విశేషముగానుట జరిగిరి. అంగ్లదేశమువారు మనతో మైత్రినంగిరించుచు వ్రాసినది పోర్చుగలు రాజ్యాంగ సభలో విశేషమంత్రి నడిచెను.

పోర్చుగలు, జర్మని యుద్ధము ప్రకటించుట.

లెస్బను మార్చి 10.—పోర్చుగలు కేంద్ర కేంద్ర పక్షము లొగడిన జర్మనీయులు తలను చుండిన అధికారులు ప్రచురించిరి.

యెద్దకటనము.

మొబాక్ విక్టర్ వ్యారా అంగ్లయులు బోనిముట్ట మిక్రులనుండి ఫిరంగులు మున్నగు వానిని గొనుట, జర్మను నౌకలనుబట్టుకొనుట మున్నగు కార్యముల నొసర్చి తటస్థమగు పోర్చుగలు వా రతిక్రిమిందిర. ప్రకటనమున తెలియ జేయు బడెను. పోర్చుగలు వారు తక్కిన విషయముల కన్న అంగ్ల దేశ సహాయమునకే ప్రాధాన్యమిచ్చుచుండిట్లు ఈ ప్రకటనము వలన స్పష్టమగు చున్నది.

జర్మని

కలోనులో గలభా.

అన్యతెర్దాను. మార్చి 12.—వెర్దునయొద్ద జర్మనీయులకు కలిగిన నష్టముల మూలమున 7 క తేదీని కలోనులో నొక గొప్ప సంక్షోభము సంభవించెను. స్టేషనులో రైలుదిగుట యందు ప్రయాణికులనికొధింపబడిరి. ప్రజల ముగ్ధతను నడువ దీగులతో ఫిరంగులు నిలువబడినది తెలియబడినది తెలి గాగ్రిక కత్రిక వాగి నెను.

కలోనులోని యాచారము

లండను మార్చి 12.—కలోను దిగుగపోవు తటస్థతకే నౌకలిట కావబడును. తటస్థులను కలోనునగరములోనికి రానిచ్చుట లేదు. వీరు మాడ ను ద్వమించి క వారలు పురమాకులకు దుర్వ్యుగులచే రప్పింపబడుదురు. నూతనాగతులను పురమునుండి కచ్చివారును పురము వెలుపలనే నుచ్చు టించు కొనవలయుగాని క్రొత్తగచ్చిరటస్థులకు పురము లోనికి రానిచ్చుటలేదు. ఇట్టిచోచారము కొంతకాలమునుండి అమలున నున్నది.

జర్మనికత్రికల యెత్తుములు.

లండనుమార్చి 10.—వెర్దునమర సంక్షోభమున ప్రిజలకు గలిగిన యాకాభంగమును కాలితవన జర్మను వార్తాపత్రికలు యెత్తిండుచున్నవి. “జర్మనువైద్యములు యెల్లకాలమును విజయములనే బడయుచుండనేరవు. ప్రిస్తుతము యుద్ధాశలమును కొంత జల్లాన్నట్టకు బలవల్లమును కాలణములు గలవు. ఇంతకును వెర్దున కంతుశేషప్రాణభృత లేదని వాషిమేటిటంగు పత్రికవాగి నెను.

జర్మనీ వాడెను నకు వెలతగుట

లండను మార్చి 12.—నై వాడెనుయొక్క నిజవర్తన చున్నది. గురువారమునాడు లెస్బను ఆధ్మపాగ్రిండు కగ్గిడి మరునాడు ఒకపాగ్రిండు కగ్గిడి.

టర్క్

టర్క్ సమాచారముల వారిసంధి.

లండను, మార్చి 12.—టర్క్ వారు రమ్యవారితో గుర్రజేక్షానగోర కర్తదానును చేరవల విషయమునూర్చి అంగ్ల ద్యోగుల కేమియును తెలియరాలేక. మిక్రిమంధలివారి యెడంబడిక ప్రికావనట్టి రాయభారమును జరుపదలచిన వారు మిక్రిమంధలి వారందరితోను జడపడలసియుండును. ఎవ్వర సానును మాన్యజేసిన వార్తనునూర్చి గూడ నమృదగిన సమాచారము తెలియలేదు.

అమెరికా

మెక్సికో తూటరులదాడి

న్యూయార్కు. మార్చి 12.—జనరలు విల్లాను గారి కు మునుపచేసిన బంధిపోటుగాములు క్రొత్త మెక్సికోలోని కొ బనునగరమునై బడిరి అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల ఆర్మికదళమువారిని తలపిచేసిరి. బంధిపోటుదారులతో నుండి మాతులైరి 200 మంది గూడుములలిగిరి. అమె

నేడల్ 18 నుండి హుబ్లై. అమెరికావారు దొంగలను మెక్సికోలోనికి తరిమిరి. అచట బండిపోతువారును మరొకడను బాపట యగుటచే ఆక్రమకర్తలను వెనుకకు తరలించిరి. ఈదొంగలను కట్టుకొంటుంటే అమెరికా సైనికులకు దొరతనమువారు బాగా హుళుళు నీకురని తెలియుచున్నది.

సిలియను నౌకను ముంచుట.

కాషింగ్సు ను మార్చి 11:—ఈనెల 9 వ తేదీన హెన్రీ కింగ్జుడ నెలియనునను నాశ్వేతకృత నౌకకు టూర్వదోలో గొట్టినుంచి దానిమోదమున్న గురు అమెరికావారు రక్షించిరి. అచట హెన్రీలోని అమెరికావారు తెలిపెను. ఈనెల యందు అమెరికా క్రైస్తవ్యోద్యమము చాల దీక్షతో గమనించుచున్నది. వివరములకొరకు సరిక్షించుచున్నది ఇదిగో ముందువో జర్మనీ అప్రియా కేసులను గొప్పగినవాదనము అట్లగా తిప్పింట్లు క్రైస్తవమునకును.

మరియొక దోపిడి.

కాషింగ్సు ను మార్చి 11:—విల్లా యనునది ఆఫ్రిక్కు మొగలో నొక పాలములోని కొట్టును దోచుకొనిరి. కాళిక అమెరికా దేశమున చంపి కుతుల నెత్తుకొనిపోయిరి. విల్లాకు తనముటకు 6 ఆక్రమకర్తలను సంసిద్ధముగ నున్నది. విల్లాకుట్టు కొనుటకు చాలినంతనేన వెంటనే వెనుకకు. ఆసెల మెక్సికో క్రైస్తవ్యమువారి పరిపాలనాధికారమును కొరచించును. కొలంబుసుదోపిడిగూర్చి ఇ న ర లు క రం బాగా నుం తా క ను మ తెలిపిరి. 5000 నుండి మొదలు జరలు ఘోషముగారి వామకర్మమున పంపబడుదు. అమెరికావారు హెన్రీలో పరిచేనెడకు. జర్మనీల ప్రాంతానామలను విల్లాకుట్టు అమెరికాదొరతనమువారి నెదురించుచున్నారని నమ్ముచున్నది. వైరుధ్యము కలిగినవో యుద్ధకాండగల అమెరికాదేశపు జ్యోతులను మెక్సికోదేశము కరణ్యముగాకలదు.

ఫిరీ

అమెరికా

క్రిరాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినతెలిపివార్తలు.

లండను 10-8-16 | క్రైస్తవయొద్ద కరానువా రింతకును జర్మనులను సరోధింప గలిగియున్నాడు. ఈనెల 7-వ తేదీన కలిగిన వస్త్రమును కూడ దీముటకు 8-వ తేదీ రాత్రి మ్యూజానికి కర్మమును జర్మనులు చాల పాటును ప్రియత్నించిరి. రెండు పాటులు వారు తెలెకోర్డు యొద్ద ఫిరంగులను కాల్చి తలపడిరి. కరానువారు రెండు పాటులను అగ్నివర్షము గురిపించి క్రుర్రులను కాల్చుచు అదేమింది ముందుకు రాకుండ నిరోధించిరి. 9-వ తేదీన కరానువారు వికాల ప్రదేశమునా క్రమించి అచట సేవలచేర్చిరి. కరానువారి నవటనుండి తనముటకు క్రుర్రులను చేసిన క్రుర్రులను లన్నియు విఫలమైనవి. కరానువారు కాల్చుచు అదేమింది నింకను ముందుకు పోయిరి. ఇందుమించుగ నాయదవి యంతయు క్రుర్రులకరానువారి కలిమైనది. మ్యూజాకు తూర్పున పట్టుదలతో పోరుబయలుచున్నది. 8-వ తేదీ రాత్రి దోమాంటుకును వాక్కుగ్రామమునకును నడుచు జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చి చాల పాటులు తలపడిరి. కాని కరానువారిని కడలింప జాలకపోయిరి. జర్మనులు తనముటకు. కొద్దిమంది జర్మనులు వాక్కుగ్రామమున ప్రివేకంకగిరిగారి కరానువారు వెంటనే వారిని తరిమిచేసిరి. 9-వ తేదీనకూడ దోమాంటువాక్కు రంగమున జర్మనులు వెక్కిరించు తలపడిరి దోమాంటు గ్రామంతి కనుకంబిదిజర్మనులు తలపడిరి గారి కరానువారి ఫిరంగిదళములునకూడికమునుఫిరంగులను తుపాకులనుగాల్చిజర్మనులను తరిమిరి వాక్కుగ్రామమున్న పర్వతముయొక్క పక్కల దిగునుకు చేయున్న కండకములవై జర్మనులు వివేకు గుంపుగా కట్టిపడిరి కరానువారు జర్మనులలో చాలమందిని హతమొనరించి పోదోలిరి. వొయివతో కరానులు తలపడలేదు. ఫిరంగులు మాత్రము నిరాచుతలేకండ కాల్పబడినది. ఆగ్లోనులో కరానువారు రాకపోకల మార్గములపై గుండ్రను వదిలిరి.

హోవాస్తలను పూను యొద్ద జర్మనుల నొడిచితి నుట్టింట్లములు తెలిపిరి. బ్రిటిష్ బాంకుకు తూర్పున 80 మైళ్ల దూరముననున్న కొలోపాట మునుంచిరా దీప్తివుట్టు తునమ్మలను తరిమితి చని రిమ్యువారు తెలిపిరి.

తూర్పుఅఫ్రికాలోని జర్మను కిక్కిమాంజును మీదకు నలువెల్లినది లూనినదిలేవును మాస్పాస్థనమైనది. అది జరలు

లండను 11-8-16.

కరానువారు క్రైస్తవయొద్ద జర్మనుల నాపుచునేయున్నాడు. 9-వ తేదీ రాత్రి మ్యూజానికి కిర పక్కలను ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాల్చి బడినవి. కరానులు తలపడలేదు. 10-వ తేదీన కుటిరూట మ్యూజాకు కర్మమును జర్మనులు ఫిరంగులనుగాల్చి కాల్చుచు అదేమింది స్థానములయొద్ద క్రుర్రులను తీవ్రముగ తలపడిరి. కరానువారు ఫిరంగులను తుపాకులను మరఫిరంగులనుగాల్చి క్రుర్రులను లోచాలచంకిని హతము చేసి వెక్కిరించుచు వారిని తరిమిరి గానికడకు జర్మనులు తీవ్రముగ తలపడి 8-వ తేదీన కరానువారు కాల్చుచు అదేమింది వాక్కిమించిన స్థానములో కొంత భాగమును మరల వకపరచు కొనిరి. మ్యూజాకు తూర్పున దోమాంటు గ్రామమును కర్మమును క్రుర్రులను రెండు పాటులు తలపడిరి. కాని కరానువారి సేవకల్పి నెవటను గూడ నమిపించబాలకపోయిరి. వాక్కుగ్రామముయొద్ద తలపడుటకు వారొప్పుక ప్రియత్ను పాప్రింధముననే అదేమి చేయబడినది. వొయివతో ఈక్కుమాత్రము వెల్లెవెన్నెలయొద్ద జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులనుగాల్చిరి గాని కరానువారువారిని నివారించిరి. జర్మనులు మ్యూజానికి తోలువట్టి గనులను వనలిరి గాని గురినన వస్త్రము కలుగుటకున్న కరానువారు వారిని తీసివేసిరి.

కార్మినుమీద ఆంగ్లవిమానము 21 బాంబులను వదిలి భద్రముగ మరలివచ్చినది.

ఉత్తరప్రదేశ్లో రహస్యవారును క్రుర్రులను నొందించు తలపడిరి. పూమున మాచ్చేమియునులేదు.

తూర్పు అఫ్రికాలో టుపాటరాటానలయ్యలను పట్టుకొంటివి జరలు పట్టుకొనరు తెలిపిరి.

ఆంగ్లముద్రమున తూర్పుప్రమున రెండు యుద్ధఆంగ్ల నౌకలు ముందుగనుట కొట్టుకొని నునిగిపోయినవి.

అమెరికా

ఇటీవలివి

అప్రిలియా ప్రధాన మంత్రి.

లండను మార్చి 13:—హ్యూను గారికి ప్రికాన్సులకు వదిలి యొసగబడినది.

ఈజిప్టునందు మిశ్రన్యాయ స్థానములు.

కెయిరో మార్చి 12:—ఈజిప్టులో మిశ్రన్యాయస్థానము లిదివరకుండెను. ఈనెల 1 తేదీనుండి మరల నొకసంవత్సరము పీనినములులోనుండుటకు దొరతనమునానొక్కయింది. ఇందుకు ఇటలీవారునుమరించునరకును ఈజిప్టు ఈజిప్టులోని ఇటలీవానికి వర్తింతులగుడదనికొకటింపబడినది. ఇట్లుమరల వస్త్రలలో నుంచుటకు కారణమును చూపినగాని మే మంగీకరింపబడునది ఇటలీవారు తెలిపిరి. మరియొక ఇటలీ దేశముని న్యాయాధికారిగా నియమించుటకు ఇటలీవారు చాల నొచ్చుకొనిరి.

చర్చిలుగారు

లండను మార్చి 12:—నూతనముగ నొనరిన ప్రతివాద ముకట్టి నాయకులగుండు సుద్దేశముతో వర్మలు గారు. పార్లమెంటు నభావధ్యక్తమునకు మరల రానిక్కయించిరిని డెయిలి ఎంపైనుకట్రిక వ్రాసెను.

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

రోమ మార్చి 12:—నుంచుమున్న గునవి కడుచుంటుచే యుద్ధకార్యములకంతరాయముకలుగుచున్నది. వెసాంకోనుధ్య భాగముననుండి సమాధిమునరకు తీవ్రముగు ఫిరంగియొద్దము జరిగినది. చానాన్ల క్రుర్రులకుట్టల తొలగగొట్టబడినది. కరానిదళములు గ్రీనేటుతో క్రుర్రులతో మట్టిదీసరినవి. మరఫిరంగులు మున్నగునవి మూలమున క్రుర్రులను చేరుచుండిన సహాయములు వర్మలకు లొసరింకబడినవి.

బల్గేరియావారి కాయధ సామగ్రిలు

లోటుగా నుండుట.

లండను మార్చి 10:—బల్గేరియావారి కాయధ సామగ్రిలు కొరతగా నున్నవి బల్గేరియా సేనలోనుండి పారిపోయినవినువారు చెప్పిరి. జర్మనీ అప్రియాదేశములవారు టర్కీదేశమునకు పంపిన సామగ్రిలకంటె బల్గేరియాకు సామగ్రిలను చాలతక్కువగా పంపుచున్నది. రెండుకటాలములను ప్రాన్సుకుపంపవలెననిజర్మనీవారు బల్గేరియావారినికోరి. బల్గేరియా వారంగీకరిండుటలేదు గాని కట్టుకట్టంగున వచ్చినవో పంపుటకు వారు రెండు కటాలములను సిద్ధపరచిరి అని నలోనికా విలేఖరి డెయిలిటెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు వార్తానికె.

జర్మనీ పోర్చుగలు దేశములకు యుద్ధప్రకటనను

లండను మార్చి 12:—యుద్ధప్రకటనమును, తూ: ఆఫ్రికాదేశమున కింకల సంబంధమును పత్రికలు కల్పానించుచున్నవి. ఇట జర్మనీయు లన్ని పక్కలను చుట్టికేసు బడిరి.

పోర్చుగలువారి వస్త్రమున నక్కినుచున్నది లేదనియు, జర్మనులు టెలిగ్రాఫ్ ఇట్లావరించిరియు యాటరువార్తా స్థానమునకు తెలియవచ్చెను.

పోర్చుగలు మంత్రివర్గము.

లిస్బును మార్చి 12:—జర్మనీలో పోర్చుగీసువారి గుంబంధముల పార్లమెంటు సభలో వివరించుటకు అనంతరము, మంత్రిులందఱొక్కసారి తమయొక్కొక్కరులకు రాజీనామా నొసంగుటయు జరగవలయును. జర్మను రానువారు తన వరివారముతోనూడ మేడ్రిడునకు పోయెను.

బెల్జియంలో రొట్టెలకరువు.

లండను మార్చి 10:—రొట్టిలోపొరుండి బెల్జియన్లకు రక్షణ రొట్టెలు పోతుట లేదు. అచట రొట్టెలనుచేయుటలో ఉరలగడ్డలను ముఖ్యముగా గోడునుండిగా కలిపి చేసెదకు. ఉరలగడ్డల కొరకుటలేదు. కాని రొట్టెలను తయారెద్దినది కోబునదొ విలేఖి డెయిలి టెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు వార్తానికె.

జర్మనులు రుమేలియావారిని బలవంత పెట్టుట

లండను మార్చి 10:—రుమేలియాదేశమువారి జర్మనులు చాల యుత్తిని కలిగించుచున్నాడు. మిరు తలముల గనే యుండవలెను. అందులో మాకును మామరగా నుండవలెను. అట్లుమిరుండిన బు. కొనివాల్సెప్పియాలలో మిరు మేనునకూలమున కలిగించుచు జర్మనులు రుమేలియావారిని నిర్బంధించెదకు. రుమేలియావారు జర్మనుల వాగ్దాముల యందు విశ్వాసము లేదు అగోము నిలేఖి వెంట్రుము న్యాయాధికరణ వార్తానికె.

కార్మినుమీద యుద్ధము

లండను మార్చి 12:—రహస్యసేనలో నేలచూతిన సైనికులవై కరములమిరుగా నిర్బంధేమాకు రహస్యసైనికులు వదలుదునకు నవదీపోవుచున్నాడు. వీరుచేయుటని పోర్టుగలలోని జర్మనులుచేయుటనికో పోర్టువీలులేదని న్యాయముగా మాచినసాంగరి దేశముకు చెప్పెను.

ధరలు—సంయుక్త రాష్ట్రములలో కొత్త కొరలు

జరకుచున్నవి ధరలు దిగుముఖముగా నిలచియున్నవి.

ఒక ప్రదర్శనము.

హైందర యుద్ధజన సంఘమువారి సమగరించి యుంబిరింగు కళాశాల విద్యార్థులకు గతకనివారముకొన్ని ప్రదర్శనమును జరిపిరి. మూడుదినముల వ్యవధియే యుండుటలకు కృషికముల ప్రదర్శించుటకు వీలులేకపోయెను. కారణమువార్ధ్యముయొక విద్యార్థులకు ఆత్మకృపానుకోరి బరిచేసి, ప్రదర్శనమున వస్తువులు కొలదిగ నుండుటయే లోపమై యుండెను.

వారిలో నిర్మించిరి ముఖ్యములు.

- (1) గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చిత్రికటము, ఆర్. డి. నరసింహముగారిచే చిత్రింకబడినది.
- (2) కాగితపు కళిక్రియకు గావలసిన పనిముట్లు యంత్రములు (చిన్నవి). టి. నర్సయ్యారాయణరావు, డి. పుష్పయ్యగార్లచే బ్రదిర్పింకబడినవి.
3. హైందర గృహశాకరణములు.— 3. రాజగోపాలరావుగారిచే పూలరాతియందు కెక్కిబడినది.
4. ఎలెక్ట్రో మోటారులు.— మహమ్మదు ఇబ్రిహీంగారిచే కేయిబడినవి.

ప్రదర్శనము నుగిసినతరుక ఉపాధ్యాయుల కందటికి విద్యార్థులు స్వల్పాహరణిందు నొంగిరి. తనవార కళాశాలా కృధానోపాధ్యాయులకు కీర్తించుటయందు బ్రజ్జలూపినవారికి బహుమతులొసంగెను. అనంతరము సంగీతమున, వాటక ప్రదర్శనమును జరిగెను.

అచట జాతీయ గీతముతో బ్రదర్శనము సంపూర్ణమయ్యెను.

ఇండియా సామాజ్య ఆదాయ వ్యయపట్టిక.

నేటిదినము గౌరవనీయులైన మేయరుగారు ఇండియా శాసన సభలో 1916-17 సంవత్సరమునకు సంబంధించిన ఆదాయ వ్యయపట్టికను, ఉపక్రమించిరి. ఈ పట్టికపై నేడు విమర్శన లేవియు జరుగుట లేదు. 1-వ తేదీన ప్రథమ విమర్శ ప్రారంభ మగును. 24-వ తేదీన తుద విమర్శ జరిగి 24-వ తేదీకి విమర్శ సంపూర్ణ మగును. సామాజ్యముగ ఈ ఆదాయ వ్యయపు పట్టికలు వెనుకటి సంవత్సరపు ఆదాయ వ్యయపు లెక్కలను బట్టియు నడచుచును సంవత్సరములో మార్పులమైన మదింపును బట్టియు, తీర్మానముగ నుండును. కావున గౌరవనీయ సభ్యులు, పట్టికల సుకలమింప న కష్ట మునూడు సంవత్సరముల యంతెలను వివరించుట ఆచారమైయున్నది. అట్టి యాచారమును అవలంబించి సర్ విలియము మేయరుగారు తమ ముఖ్య ప్రముఖ ప్రారంభమున గత సంవత్సరమునకును ఈ సంవత్సరమునకును, ముందు సంవత్సరమునకును గల తారతమ్యమును చర్చించినారు. 1914-15 న కొంతగాము శాంతి యుండినది. 1915-16 న అంతయు యుద్ధముగ నున్నది. 1916-17 నను యుద్ధము తీర్చినది మొదట నిర్ణయించుకొనరానిదిగాను మోచుచున్నదిగాను. మనము యుద్ధపుటలజరిగి ఎక్కువగననుభవించలేదుకాని యుద్ధము మాత్రము మనలకు కొంతవరకు తాళయొడలేదు. దినదినమును మనముకొ యోధికు యుద్ధము పరిక్షించుకనుటకు సాధించుట లేదు. యుద్ధము ప్రారంభమైన పిదప మొదటి సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తగా కట్టిన వేయట తలపెట్టరాదని యెంచి అగ్లనీయలో చేసిన కొన్ని తాత్కాలికముగ అప్పులను తీర్చి ఇయ్యక మరల అప్పులుగనే అంగీకరించుటచేతను హైందవభూమిలో అప్పుతీయుట చేతను, అగ్లభూమిలో క్రొత్త అప్పుతీయ ప్రయత్నించుట చేతను తమ కార్యములను సర్దుకొన నాలోచించిరి అట్లయ్యును కూడ 1915-16 సంవత్సరపు ఆదాయ వ్యయపు లెక్కల నేటివరకును ఇరువది ఏడులక్షల ఏడవది ఏడు మిలేల సుమారు వ్యతిరేక ఫలము కలిగినది. అది యుద్ధముగ రెండవ సంవత్సర మగుటచే ఆభారము లును తగ్గినవి. ప్రభుత్వము వారి వ్యయములు వెలలో తగ్గిపోయి ఆర్థిక పరిస్థితులు క్లిష్టములైనవి. బ్రిటిషు సామాజ్య ప్రభుత్వమువారినుండి ముదు రాబట్టుకొనదగిన వ్యయముకై ఎక్కువద్రవ్యము కావలసివచ్చినది. మన సమాద్రవ్యాపారము తగ్గిపోయి అందువలన రాబడి 81,000 నవరనులు తగ్గిపోయినవి. కొన్ని సందర్భములను బట్టి సైనికవ్యయము హెచ్చు కావలసివచ్చినది. సైనిక వ్యయవహరింపకై మనకు సామాన్యముగ నగుచుండిన రాకపోకల వ్యయము తగ్గినదనుకొనుట సంభవించెను. మన సైన్యమునకు బదులు ఇక్కడికి వంతుబడి సైన్యములు ఇక్కడ నగనుండినదన వారికగు వ్యయములను తగ్గునని లెక్క వేయబడెను. కాని ఇప్పుడు ఈ రెండు కారణములచేతను మన కెప్పుడును అనుమండిన వ్యయమును మనము భరింపవలయు నని తీర్మానింపబడినది. ఉత్తర వచ్చిను పొలిమేరను, ఏడెను కడకు మనము జరుపవలసిన సైనిక నియోగములకై 3 లక్షల 50 వేల నవరనులు కావలసి యున్నవి. ఈ దేశమున అనేక సైనిక కార్యములకు గాను 2 లక్షల 60 వేల నవరనులు కావలసి యున్నవి. హైందవ భూమిలో అప్పులు సంపాదించుట

ను లభ సాధ్యము కాదు. అగ్లభూమిలో కడచిన సంవత్సరమున 60 లక్షల 50 వేలు అప్పు చేయ నెంచగా, 3 లక్షల 10 వేల కంటె ఎక్కువ దొరక లేదు. ఇంతేగాక ఈ సంవత్సరము వానలు కూడ సకాలమున కావని నంత పడ నందున పంటలు చక్కగ పండలేదు. అందువలన భూమిశిస్తులవలన కూడ రాబడి తగ్గగలదు. ఇన్ని వ్యతిరేక పరిస్థితు లున్నను కొన్ని సందర్భములు మాత్రము యుద్ధ ప్రారంభమునుండి నేటివరకును మనలకు కొంతవరకు సంతోషించుకొని వచ్చినవి. ప్రభుత్వమువారు తమ కర్షులను, నిలవి పరిశాల నమునకు సంబంధించినంతవరకు తగ్గించినారు. రైలువే ఆదాయము మొదట తలచినదానికంటె ఇరువదిలక్షల ముక్కుదివేలు హెచ్చుగనవలసివచ్చింది. పోస్టు, టెలిగ్రాఫు, స్టాంపులు, ఇన్సూరెన్సు ట్యాక్సు మొదలయిన వానివలన ద్రవ్యము హెచ్చుగ సాధించినది. యుద్ధమువలన శత్రువ్యాపారసంఘము లదృశ్యమగుట వలన 8 లక్షల 50 వేల నవరనులును, శత్రునావలు ఉపయోగ పడుటవలన 7 లక్షల నవరనులును చేజిక్కినవి. ఈ మొత్తములు సంధిసమయమున తిరిగి ఇయ్యదగియుండుననుట ఇచ్చటనే చెప్పుటచుండిది. ఈ కారణముల నన్నిటిని బట్టికూడ 1915-16 ఏదిభముగనో గడచిపోయినది కాని 1916-17 లకు తగిన పరిస్థితులు కల్పించు కొనవలయు ననుట స్పష్టమగుచున్నది. 1915-16 లో హెచ్చుగనకు వ్యయము 27 లక్షల 58 వేలు కావలసి ఇదివరకే చెప్పితిమి. 1916-17 లో అట్టి నికరవ్యయము, 29 లక్షల 60 వేల నవరనులు అగునని మదింపు చేయబడియున్నది. ఈ రెండు సంవత్సరములును ఇకముందెంతకాలము యుద్ధము జరుగునో అంతకాలమును మనము నికర వ్యయమునే పెట్టుకొనుచు పోయినయెడల యుద్ధాంతమున మనకుపై బడనండు ఆర్థికముగ జవాబుదారిలను బీర్వుకొనుటకును యుద్ధానంతరము ఎప్పుటి నలెనే విద్యకును, పాఠశాలమునకును తగిన సాహాయ్యమును చేయుటకును శక్తులము కాజాలము. అంతియే కాక సర్ విలియము మేయరుగారి ననుసరించి, యుద్ధపు అనుభవములనుబట్టి మన సైనికవ్యయములనుకూడ మనము హెచ్చించు కొనవలసియుండును. ఇప్పటికే క్రంగిపోవు హైందవ భూమికి క్రొత్త సైనికవ్యయములు హెచ్చుకావలసి యుండునను విషయమును మేము సంతృప్తితో దిగ ముంగజాలము. ఎక్కువబలము కావలసివచ్చు నేని, హైందవులకు తగిన క్షణమిచ్చి విశేషవ్యయముతో అభివృద్ధిపరుప జాతురుగాక యని కోరుచున్నాము. అది సాధ్యమనియే నూయభిప్రాయము. ఎట్లైనను ముందటి ఆలోచనలు లేక నికర వ్యయములను నిలువ నిచ్చుట న్యాయము కాదని మేమును మేయరుగారిలో నేకీభవించుచున్నాము. వారు ఆదాయ వ్యయపట్టికను ఉపక్రమించుటలో విక్సిలి ఆలోచనా పరత్వముతో అనవసర చర్యకు నడమియనివిభమున ప్రవర్తించియుండుటకు వారిని ప్రశంసించక తప్పదు. అయిన వారును ఇండియా ప్రభుత్వమువారును సామాజ్య ప్రభుత్వమువారును ఒక్క విషయమును మాత్రము జ్ఞాపకముంచుకోవలయును. నేటిదినము తీవ్రచర్యతోకాదు. కావున తామందఱును కలసి చేసిన వాగ్దానములనుబట్టి హైందవులు కలరూపు కొంత తెలియజేయుటతో సంతృప్తులగుచున్నారు. కావున నేటి వాగ్దానములను ఎప్పుటి వాగ్దానములతో సమానముగ గతకాలమున చేర్చుకుండుట అత్యవసరము. ఇదివర కనేకవర్షాయములు మేము అత్యవసర కాలములలో జేశాదాయమునకు రెండు

వార్షములు కలవని నూకే పితిమి. అప్పులుతీసి కొనుట, పన్నుల హెచ్చించుట, రెండుసంవత్సరములుమాత్రమే వికర వ్యయము హెచ్చెననునను యుద్ధము త్వరగా ముగియుట క్రొత్త పన్నులు విధించుట ఆర్థికదృష్టిగలవారికి అంత సమంజసముగ దోపదు. నేను క్రొత్తపన్నులు వేయుట యుద్ధము ఇంకను విశేష కాలము జరుగు నేమో యను సందేయము ను నూచించుటచే యుద్ధము నివారణముగాక జాతురుగాను హైందవభూమిలో విశేషముగ కోరలేదు అయినను మర ఆర్థికసభ్యులు ఆకర్షణనే తలపెట్టిరారు. కావున వారి నూక్కుమార్గములకు కొంత వివేచనలసియున్నది. ముఖ్యముగ మోచానికముగను పన్నులకు వారు తలపెట్టిరారు. మొకటిది దిగుమతినుకము. దిగుమతినుకము లకుటలోనే మా చనువకలకు ప్రతివత్సరముల వాస్తవమును అగ్ల వ్యాపారమును సంతోషించుటకు గాను ప్రభుత్వమువారు వైచియును అంతలేకను లక్షమును జ్ఞాపకమునకు రాకచూడదు. ఏది విషయమును మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, మరచియుండ కుండుటకు సంతోషించుచున్నాము. కాని, మరల నిచ్చుట ఇండియా కార్యదర్శిగారి ప్రోద్బలమున కాబోలు, అగ్ల సామాజ్య నిర్వాహకులు అడ్డము తగిలి యుండుట సంభవించినది యుద్ధాంతరము సామాజ్యార్థిక సమస్యతోగాక ప్రపంచార్థిక సమస్యలు కూడ విమర్శకురావలసియు, ఈవిధ మును చర్చించుకొల్పుచుగావున వాటికేదా నానియుంచి, హైందవభూమి కనుబరచుచుండు భక్తినిర్వాసముల కనుగుణముగ వాడు తీర్పుల సమంజసము ను నూరు వాదించియున్నాడు. ఆచారముతో మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారును ఏకీభవించియున్నారు. ముందేమో చేయుదుమని గట్టిగ చెప్పింపుడు మేము తీర్చుచున్న చేయవలసిన యకసరములేదు కాని అగ్లభూమిలోని బిక్సితోవారి అసత్ప్రేక్షి పెరుడిన హైందవభూమి కలిగిన తరణమును తాత్కాలికమున నెదురుపోగొట్టుట మాత్రము, ఒకండుకు సంతోషించుకల్పించక పోదని జేసిదొను కొనుచున్నాము. నేటిదినము మేయరుగారు సామాన్యముగా దిగుమతి సుంకములను నూటికి 2½ వంతున హెచ్చించియుండుట సంతృప్తికరమే. 5% హెచ్చించియుండిన హైందవభూమి ఇంకను సంతోషించియుండును. చక్కెరపై 10 వంతున దిగుమతిసుంకము వైచుటయు వెండి సామగ్రిపై ఒకఅవున్ను వెండిగల సామగ్రికి 4 అణాలవంతునసుంకము విధించి ఇదివరకు వెండి దిగుమతులపై వైచిన 4 అణాల సుంకపు అన్యాయమును సర్దుటయు కెరిసికానూనె మీద ఇప్పటికి కల గాలనుకకి ఒకటిన్నర అణా సుంకము హెచ్చింపక యుండుటయు, తేయాకు మీదను, హైందవభూమిలో ప్రత్యేకోత్పత్తి యనబడు జనుమునకును ఎగుమతి సుంకములు వైచుటయు, సంతోష దాయకములే. అయిన సున్నితమైన జనప వస్తువులపై బలముగ పన్ను వేయకుండునయెడల బాగుండి యుండునని నమ్ముచున్నాము. భోగ్యవస్తువులలో చేరు సారాయములపై పన్ను హెచ్చించియుండుటయు సంతృప్తికరమే. ఇంకను హెచ్చించియుండినను నష్టములేదు. దిగుమతిసుంకములు వేయుటలో ఇదివరకు చెప్పబడినవిగాక మరి రెండుసందర్భములు హైందవభూమికి నష్టదాయకములుగ నున్నవి. ఇనుము, ఉక్కులమీద రెండున్నరవంతునను, ఇతర లోహములమీద ఏడున్నరవంతునను పన్ను వేయుట

[illegible]

యద్ధమునకు ఇండియా దేశము ధనము తగరిలని నష్టము చేయలేదని వాదకడదినది. గతసంవత్సరమున ఇండియా దొరతనము వారి, యద్ధవిషయమై విశేషముగు ధనమును బంపిరి. ఇంతేగాక యద్ధకార్య విషయమై కొందరు ఉద్యోగులు తరపున వారు కొంత దౌర్జన్యమును అధ్యాత్మిక ఇచ్చి ముండిరి. ఈ ద్రవ్యమంతయు మరల విచ్చివేయబడును గాని ఈశాపున ఇండియావారు చాల చిక్కులు పడవలయును. ధనములేని నష్టమున ఇండియా దొరతనము వారింతకంటె నేమి చేయగలరు? హిందూదేశమున కాలి రక్షణ మొనర్చి వీలగునంత వరకు దేశాభివృద్ధిచేయుట ఇండియా దొరతనము వారి బాధ్యత. యద్ధానంతరమున రాజకీయ సంబంధములయందు మాన్యుల చేయుట నశ్చ్యుతము. ఈ సమరణములబట్టి అర్థిక విషయముల కలుగు మాన్యులు తెనుకటి సంవత్సరములకు గూడ వర్తించు నట్లానరింపబడవచ్చును. హిందూదేశ నాకా వ్యవహారముల సూతనమగునట్టియు సంస్కృతికము లగునట్టియు అంశములపై నాధారపరుపవలయును. సామ్రాజ్య నాకాదేశ పోషణమునకు తనకు తగరిలని ఇండియా దేశము ధనసహాయ మొనరించుట కర్తవ్యము. మన జనపవార పరిశ్రమ అమూల్యముగు సేవ నొనరించి స్టేటు సెక్రటరీ, కెచెనరు ప్రభువుల పొగడ్తను గరియయ్యెను. జనపవార సంచుల కిటులన రేట్లుకు గొనిపోయి మన స్త్రీ మగ్గుల కంపిణి స్టేటు సెక్రటరీగారి దయను పొత్తి మయ్యెను. మన కర్మాగారము నాకా నిర్మాణ స్థానములు ఇంగ్లాండుదేశముయొక్క యద్ధపరికరముల నభివృద్ధి నొందించుచున్నది. స్త్రీపురుషులందరు ఘనముగు సేవనొనరించి యద్ధవిధులుట విరాళములనొనగిరి. స్త్రీలు వెక్కుండిది వరలోనే పరిచార కలుగబోయిరి. ఇంకను వెక్కుండ్ల పరిచారి కలుగబోవ గోరియున్నారు. మనలో నర్థులగు వారందరివరలో ఏదోయొక స్వచ్ఛంధసేవలో జేరినవాడైతూ ఇండియా యద్ధ ఋణము సంస్కృతికర పర్యవసానములొనగునని వాడునమ్మకము లేదు. గాని అధికావధి తగిన విజయ నొనగ నిచ్చగించినచో విశేష ధనము చిక్కుగలదు. స్త్రీపక్షుల విధించుటనుగూర్చి రేటింగర కాగవలయును. కాని ఇటుక ఇంగ్లాండులోను నూరింపబడిన పన్ను ఒకటికలదు. జనపవార ఎగుమతిపన్ను. జనపవార చాల చిత్తుకమునటులే ప్రవచయం దంతటను వ్యాపించినది. చతుకధరకలది. గాన నిట్లు న్యాప్తుమగుటకు కావలెను. అట్లయిన జనపవారపై పన్నును హెచ్చించి నూరింపబడినది. ఇంకవలస వెక్కులక్షలదౌర్జన్యము పొగుటకును. ఇండియా లానివారలకెక్కినకునష్టముకలుగునని ఇంచులకు ప్రతికార మొనరింప వైదేశములు యత్నింతురనిగాని నమ్మకాలను. జర్మనీదేశమును కెటీంబ నిజిటిషన్సును విధించినచో మరియొ మేలు

యూరప్ నందలి జర్మనీయుల భావనీధి అంతర్జాతీయముగ పుష్కరింపబడును. జర్మనీయుల కిష్టమిదిగా క్రాంత్యుపహండి మరలించుట మిత్రులకు విధింపబడిన కార్యము వారల కిష్టంపడులెననిన రి విండ్లక్రీకయు చారిత్రానికా మంతిలో ఆస్థితిలోకి వారిని దీసికొనిరావలయును. భౌద్ధినితి ఎట్లుండునో చెప్పటకు వీలులేదు. ఆత్మధిక సమర్థుల చేతుగాంచి నన్నంబుకొట్టుచుండి పరిజలకు దీర్ఘకాల మనాచుటలుగ నుంచుట దైవమునకును, రాజనీతికింగూడ అంగీకారముగనుండు యి.ఇండియాలోని జర్మనీయులు, ఆస్ట్రీయనుల వారివ్వవంగతి ను దిగ్గజులు విచారింప వారు పరిత్యేకమును పరిశీలనా సన్యాసములకు పాకులిని తేలివని, యుద్ధకాననముపరీకారము ఇదివరలో నాపుచేయుచున్న కరుణావ్యాపారము కాంతిపాపణమైన యారు నెలలవంతరమున మరల ప్రారంభింపబడవచ్చును. ఈ విషయము చాలవచ్చకరమని కమిటీవారి ఆభిప్రాయము. ఇండియాకును జర్మనీదేశమునకును వ్యాపార సంబంధములు నిరోధింపబడవలెననినూడ కమిటీవారి ఆభిప్రాయము కాదు. ఇట్టి యత్నము చేసి యుపర్యుచుండి ఇండియాదేశపు ఎరువులకు లభి నప్రముకలుగును. జర్మనీయులు తాలూకు ఇండియా వ్యాపారము అంగ్లరాజ్య పాశలవ్యాధిగా బ్రతిమిస్తీయల్లములమున జరుగవలయునని మాకమిటీవారియాశము. జర్మనీదేశమునకు వెళ్ల అంగ్లదేశ స్త్రీయరులకు జర్మనీదేశ సమపాతములను ధారాళముగ నొనగరో అట్టి సమపాతములను ఇండియాదేశమునకువచ్చు జర్మనీస్త్రీయరులకునూడ నియ్యబడనూడదని కమిటీవారు ముఖ్యముగ గోరిరి. జర్మనీయులు ఇండియాలో వ్యాపారము చేయుట ఇండియాకును సామ్రాజ్యమునకును లాభకారియని లోచనెడల ఆచక్ర్యేకములకు కట్టుబాట్లు చేయనిదే జర్మనీయులను ఇండియా వ్యాపారమునకు నొరవీడురాదు. ఈ కట్టుబాట్లు కఠినముగ ననులు జరుపగలయును. జర్మనీయులు వర్తకులుగా మాత్రమే రిజిస్ట్రు చేయించుటని లైసెన్సుల బొందవలయును. జర్మనీయులు బ్యాంకుల నెలకొల్పబడుట తావులగునట, యం త్రికాలలు నూన్లును వానియందు పరిపాలక స్వాతంత్ర్యముల బడయుట, సంఘములుగ నేర్పడుట నిరోధింపబడవలయును. ఇదియే కమిటీవారు నూచింపదలచిన పరిపాలనా విధానము మీ యభిమతమునకొరకు వారెచును చూచుచుండిరిని సభాధ్యక్షులుగు యచ్. హెచ్. స్టెయ్యగారిని.

(వై శామ్నోజిపక్ష గోరునప్పకు ఈ పత్రిక
పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

స్వదేశోద్యమము.

శ్రీయుత. గాంధీగారిచే జనువబడినది.

ఇక స్వదేశోద్యమమునుగూర్చి కడపటిభాగమునుగూర్చి విచారించును. ఆర్థిక పరిస్థితిగలదేదేననులందు జనులు స్వదేశిని విదేశాదులచేతనే యింతటి యాస్థ్యాయమును పేరకము మనల నానందించెడి. విదేశమునండి యేనస్తువును మనము తెప్పించుటందైన మనదేశ మింతభోగ మనభవిష్యత్తును ననుటకేమి యొ సందేహములేదు. మనకట్టిభోగము వ్యర్థమయ్యెను. ఇం గ్లండువలె నత్యాకాశరలమైతిమి. హిందూ ఆంగ్లేయుడేశముల నంబంధము తప్పగాక బరిజమించింది. కాని యాంగ్ల జనతయు హిందూ దేశమున నట్లుండు నది కాదు. హిందూదేశముల నమృతముగ జీవించి పండితేయములవారి రాజకంఠము. ఇదివిజయైన లాంకామైన సుబుధ మూడరల యొను. స్వదేశోద్యమము కడుద్యుమయ్యెను. లాంకామైన నకట్టిపాదమును గలగము. కాని యప్పటికప్పుటికి గొంచె మాటాకముగలిగిన నది త్వరలో నుచునీపుడు. స్వదేశోద్యమ మునగా కోర్కెయైన విదేశములనుహిమ్మగమున జేయుటకాదు. అదివ్యర్థమున సరణియైన ధర్మముకాదు. నేనార్థికతత్వ తత్వముగాను. కాని యాంగ్లదేశము తనకుఁగలదనిన వస్తువులను జేసికొనినంతట దానే జీవించగలదని నాకుఁదెలియను. ఇది చిత్రముగానున్నది. తనవనమును నిజముగాదనుటకు హిం గ్లదేశము విదేశములనుండి కస్తువుల నమియుగాక దెప్పించుకొ నుటయే దృష్టాంతము. హిందూదేశమున్ననో తనంతట దానే జీవించగలదనినంతట హిందూదేశము లాభమునకుఁ గాని మతి యే యాద్యదేశ. ధర్మమునగాని యాద్యదేశము. ఈదేశ మునకుఁ గావలసిన కస్తువులనున్నటి నీదేశమే చేయగలిగిన యెవల మనమితరులయొద్ద విచ్చముత్తర బనిలేదు. ఇక కేదేశపు నంబంధము నగత్యములేదు.

ఇతరదేశములలోఁగలదని స్వదేశోద్యమమునకుట మన కనవరము. అట్టినితి మనదేశమునకువలయు. దేశముఁగలంతటి భావము లట్టి స్వదేశోద్యమము నట్లెకమ ముద్రించగలము? నూతన భావములు నీరివి మొదలించెదలము. ప్రభాభిప్రాయ బలమును, సద్విద్యయును నిట్టినితికి ముఖ్యమధములు. వ్యక్తు శీతపములు విశేషముగా నవించుచున్నది. గత సంవత్సరము శీత సాతెవారల నశేవలను జూచి మాటలాడితిని. ఇకఁగల కథిక గౌరవము గాఁజూడలమమందు నేతపప విత్తదేశముఁగలటు టయు, సాతెటటులముల నేకములూప్య మ్రిమానుటయు కొన్ని కుటుంబములు జీవనాధారములేక డీసిండుటయు నాకలిహృదయ తాపముఁ గలిగించింది. స్వదేశోద్యమము సఫలమగునెవల మియను నేనుచునూడ జీవనాధారము లేనివారికి నూతనపుత్తు లను జూపగలము. జీవనసరములను గూర్చుటకుఁ దగుజను లు సద్విద్యార్థిఁగలము. అప్పటికి దేశములోని గ్రామములన్ని యాద్యధారముతోనగత్యములేక తమదామేత్రత్యేకములు గానుండగలవు. హిందూదేశ మవ్య దేశములవై నాధారపడక సౌభాగ్యము ననుభవించును. ఇది యన్నియుఁ దిద్ది మాటలని లోచనమృత. ఒక మనామృదీయ సజ్జనుడు మంచివీరు కత్తు ననిన నది తీసికొన నొల్లక గొంతెండ నిచ్చుట కెట్టిరహము గాక మతి యేకము? నిజముగా మనభారతీయులు కెట్టివారనియే నానుభిప్రాయము. మతవైషమ్యములనునక నానైఁజత్తున గాని కుచితును మనామృదీ మునియింటఁ మంచినీరక దాగిన నొల్లకు. ఇట్లేననుమకు భవతన్న మన భలియ భావ్యముగాక యింకేధావ్యమునుండిఁగూడదని ముఖ్యదేశమునకేమిఁబడిన వస్తువులుగాకయింకేవస్తువుల నుపయోగించగూడదని మనమత మందు గలదని తేటఁబడినవారట్లు తప్పుకదేశముగలరు. కర్ణకు ప్రభువు తేయావరసమును ప్రాచునాచారమును మన దేశమున కుఁ దెచ్చెను. దానివలన ననేకుఁ జీర్ణాదికోగములపాలైకుందు చున్నాడు. అట్లే హిందూజీవభువును స్వదేశోద్యమమును నెల కొల్పియెవల జేసియుండలను నొక్కపట్టున కేధముఁ బూని యవ్యదేశ వస్తువులను బహిష్కరించగలరు. భావనం కుల కొంతకాలము కలకు స్వ దేశోద్యమ ము నందు బద్ధింకెయ్యలై పాటునడిచెయెవల దేశమంతయు వారివశకరిం కగలదు. విదేశీవస్తువులవై దొరతనమునారు కరుణనుంకము లను విధించుట మనకెంతయునమృతము. బ్రిటిషు ఆధినిదేశన మైన నేలూలు స్వదేశీ మనదమచ్చు మారినను కేంద్రరైతరులు నుంకములు నేసి దేశీకర్మరను గాపాడింది. ఆంగ్లదేశము మన దేశమున ననిర్బంధ వర్తకపద్ధతి నెలకొల్పటచే మనకుఁగల యాస్థ్యాయముచేసింది. ఆదేశమున కాకర్ధత ముఖ్యమై యుండ వచ్చుచుగాని మనకది విషముకంటెది.

ఆర్థిక జీవనమున స్వదేశోద్యమము ననిచేయఁజాలదని యనేకు లనుకొనుచున్నారు. వారి ముద్యమము జీవనముగము గా గ్రహించవలెను. స్వదేశోద్యమము సర్వానువరణియ మైన మతనియమును వేక్కడకో యొకరిద్దటి కది యాటంకము గానున్నను అందఱునునిదిదైవ తిభిగముగ్రతుముగా గ్రహించ వలయును.

స్వదేశోద్యమమునందు విశోధాభిప్రాయమును నొక దానినిగూర్చి చెప్పవలసి యున్నది. ఇది నీతిమాగమైనస్వాధీ పరత్వమును యనేకులు తలంచుచున్నారు. వారుస్వదేశోద్యమము ననుసరించుట యనఁగాక బూర్వాపాకరిక మార్గముల దొర్చిక్కుటయేమను భావించురు. కాని స్వదేశోద్యమ ముత్త ము మతభరత్వమున నేను నొక్క చెప్పగలము. నేను గుటుం బనేసనే చేయఁజాలనప్పడు దేశీకేరక జేయఁబోవుచున్నా ననుట యనమంజరము. కావునఁ గుటుంబనేరద్యారా దేశనేస ముండుఁ జేయుచున్నాననుకొంగును. ఇదియు స్వదేశీ చేయ మనియే చెప్పవలయును. అయ్యుంకెట్టి కష్టమును గలగరి చుక టుంటుంబనేర చేయుటయే దేశీసేవేయుట కాదు. కుటుంబ ములవారందఱు నిట్లుచేసిన నిది నిజమును దేశీసేవయేకదా! స్వదేశోద్యమము క్రింద నస్వదేశముల బహిష్కరించుటవలన వారికెట్టి పాదము నేఁడలకలేదు. ఇది స్వదేశీ పరచేక ప్రేమ యని చెప్పగలము.

జయిందారులకు కొరడా దెప్పలు.

దేశీపురమున నొకరైతు మృతికొండెన. అచటి జయిం దారు యాద్యోగము ననుగు రక్షణముగ నతఁడెట్టి పాటునె స్వాధీనము చేసికొనినదియు, ఆ యాద్యోగి తానే వారనుడ ననియు, నొకడు, జయిందారీ యాద్యోగములనుడ నుడ డివిజ నతో అక్షీనరు బ్రెట్టుగాని కొత్తగా కేసుచేసెను. మృతికొందిన రయితుడు వారనుడనైన ముద్దాయోజు చెప్పి. మేజస్ట్రేటు గారు, ఫిర్యాదీ కనుమలముగ తిన్నతెప్పి, ముద్దాయోజుతో నొక్కొక్కరికి ఇరువైదెబ్బలవంతుల కొరడాతో గొట్టరలెనని ఉత్తరవు చేసిరి. ముద్దాయోజులవై కొత్తగా అపీలుచెయ్యగోరి, అప్పుడును కొంతకాలము నిలిపివెట్టుచు మేజస్ట్రేటుగారి వేస కొనిరి. అంతియే గాక తాను కేసలము జయిందారీ నొకరైతు ననియు, కొద్దిపాటి జయిందార్లయనియు గొరవాల్లు లనియు నూడ కనువ్రుచుంది. అదియుగాక వానొక్కొక్క 10 వేల మాఁ పా య ల కే రే ట్ బో విని చెప్పి జయిని కూడ మనవిజేసికొనిరి. కాని వారిమాటల మేజస్ట్రేటుగారు, నేడ చెప్పుటెట్టి, తనముత్తరవు నాకునుమనే నేరకేర్పుట కాజ్ఞ చేసిరి. వారిలో నుగ్గురు దెబ్బల ననుభవించిరి. ఆవారు నెలవుతోనావలన ముద్దాయోజుత్రముబలహీనుడుగానుండుట చే కష్టపడనికి దెబ్బలుకప్పింది. అతడు జిల్లాజడ్జికోర్టులో, అపీలుచేసెను. జడ్జిగారు ప్రతివాది నొక్కొక్కరిని తిన్నవాము చు, అందులో, నడదీనిజనలో అక్షీనరు కేసలము అన్యాయ మైన విషయములలో నిరంకుశాధికార ముపయోగించెననియు, అట్టి విషయములలో నికవిదట జాగ్రత్తగ ప్రకర్తించవలెనని యు, ఇకముం దెప్పుచును, ఒక యజమానుని తప్పుజేసియెడల న్యాయచట్టముననుసరించి వాని నేకీంపవలెననియు, ఈకేసు లోవలె, అన్యాయముగ, యజమాని ఉత్తరవుల నెరవేర్చు నాకర్ణ నెంకమాత్రము, స్వకంఠాధికార ముపయోగించి దం డించరాదనియు, మేజస్ట్రేటుగారి మందలిందిరి.

తూర్పుభాంకిషు జిల్లా యుద్ధవిరాళములు

జిల్లా యాద్యోగముల తమమత్తుల నొనరించిన ప్రజలు యుద్ధవిరాళముల వినిగా నిత్తురనుట కీజిల్లామొక్క చరిత్రా మేతాగ్నాణము బొంబాయి ముద్దాధి స్త్రీలకాఖత ఈజిల్లా వాస్తవ్య లాసగివిరాళములు చాల కొక్కమును గూర్చెను.

కమ్యూన్లుల నెవచల్లునది సువాసనద్రవ్యరాజము

ఆరోగ్యము, స్పింట్ కలిపినదాడు. ముగంధపువ్వులగురము. నానుగునింకము చేతిగుడ్డవై కలిగిననహా ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేశతానిలము నండుకత నానందము గలిగించగలము.

నెల చిన్న నీసా 1-3	...	0-8-0
,, మధ్యకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దనీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాడ్డు ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

సోలువజంట్లు:—ఆంగ్లే ఇండియా డ్రగ్స్ అల్లు కెమికల్ కంపెని,
నెం 153 జామానునీసు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజంట్లు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, వైశాల్యారోడ్, పూలంగడిమొకరి, ఈ వారు.

ఏజిల్లాయందును ఇంతవైకము చందాచేయబడెనని అనుకొన జాలము. పురుషులకాఖ చందాలముత్తము 296182 రూ. స్త్రీలకాఖ 18716 ఇంతేగాక తృప్తములు బొగాకు మున్ను గు కస్తువులనెన్నిటినో ప్రజలు బహుమానములుగ నిచ్చిరి. ఇంకను యుద్ధనిధులకు చందాలు వినిగా కచ్చుచున్నది. ఒక భుటదకు వర్తకును జిల్లాకరపుర నొక కైద్యవనోయ మోటారుబండిని బహుమాన మీ య నుండు ఈ జిల్లా నుండి ఇది వ ర లో వైకముగా నెరవేరును చేరలేదు. ప్రస్తుతము నేనలకు రికూటు కూడ వచ్చుచున్నాడు. యుద్ధ విషయముల చందాల నొసగుటయు, అమితోచ్చాసము జూపించుటయే గాక ఈజిల్లావారు విద్యావిషయక కట్టడ ముల కొన్నిటి నూతనముగ నిర్మించుచున్నారు. పేదల భు కులు నిరుపేదలకు విధనము వీరు వారనసే జిల్లా వాస్తవ్యులు యావస్థుండియు యుద్ధమునకు చందాల నిచ్చవారే. జిల్లా వాస్తవ్యులందరు వ్యూరమా మోకరమున ఉదారభావ వర్త నము గలిగి యుండిరి. చందాల నీయవలసినదని వీరల నధికముగ ప్రేరేపించలేదు. భవనములు మార్గమున బోవుచుండిన గాయ కడిన నైతిక సముదాయములు వారి వ్యూరమాన నాటా కొనెను. ఉపాధ్యాయులు దేశభావలలో యుద్ధవిషయముల పాఠశాలలయం దుపన్వనించుచుండిరి. విద్యార్థులు ఇం స్పెక్టరు, కలెక్టరు ఉపాధ్యాయుల ఏర్పాటులవలన ప్రజలలో యుద్ధ విషయాన క్షీకలిగింది. జనాదిన ఆ సక్తి వారల నుదార భావుల జేసింది.

హాహా పురపాలకసంఘసభ:— జిల్లా మేజస్ట్రేటు గారి అధ్యక్షతకొంద 29-2-16 క లేదని హాహాహా పురపాల కసంఘ సభజరిగింది. అధికారవ్యవహార గియమించుట ఆవ సరముగాని నింతటియండి ఈసంఘముక కధికారిని అధ్యక్షునిగ నియమించునూడదక తీర్మానమును సభ్యులు ప్రతిపా దించిరి.

మీ కవసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరిగి పోత పోయునట్టిగాని వనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనువపానములు, వంపులు వంపులుగ వంచ బడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామా నులను గురించిన అన్ని విషయములను గుఱిం చియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్శముల సలహా నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వానిని సకాల ములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:—

ది సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్

తపాలపెట్టె నెం 553 రు,
మదరాసు.

ఆహోదిల్ బహారు (రిజిస్టరు)

ఆరోగ్యము, స్పింట్ కలిపినదాడు. ముగంధపువ్వులగురము. నానుగునింకము చేతిగుడ్డవై కలిగిననహా ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేశతానిలము నండుకత నానందము గలిగించగలము.

నెల చిన్న నీసా 1-3	...	0-8-0
,, మధ్యకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దనీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాడ్డు ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

సోలువజంట్లు:—ఆంగ్లే ఇండియా డ్రగ్స్ అల్లు కెమికల్ కంపెని,
నెం 153 జామానునీసు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజంట్లు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, వైశాల్యారోడ్, పూలంగడిమొకరి, ఈ వారు.

THE GREAT WAR.

Titanic Struggle Near Verdun: French Successes.

13,000 ARMENIANS MASSACRED BY TURKS.

Fighting on Egyptian Frontier: Enver Pasha's Brother Killed.

GERMANY'S BLUFF: VIGOROUS SUBMARINE WAR DECLARED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The "Maloja" Catastrophe. More Bodies Washed Ashore.

LONDON, February 29.
Two more bodies from the "Maloja" have been washed ashore.

Behaviour of Lascars.

The "Times" Dover correspondent emphasises the coolness of lascars, whose behaviour is stated to have been magnificent.

The Landed Bodies.

LATER.—Of the bodies from the "Maloja" landed at Dover thirteen are females, two boys and there are twenty-nine others.

Relief from Double-Incometax. A Prayer of City Merchants.

LONDON, February 29.
A large and influential city meeting at which the Dominions and India were represented to-day passed a unanimous resolution that in the interests of imperial trade and commerce, and the unity of the Empire it was essential that steps be taken by the Government to enable immediate relief from double incometax, that the Chancellor of the Exchequer be requested to receive a deputation and that similar representations be made to the Australian Premier and Overseas Governments.

Member for South Tyrone.

LONDON, February 29.
Mr. Coote (Unionist) has been returned unopposed for South Tyrone.

Artillery Activity.

LONDON, February 29.
The British communique says:—Last night we repulsed a small attack southeast of Albert. During the night the enemy sprang a mine south of Labasse Canal doing some damage to our trenches. To-day there was some artillery activity about Aubers and Ypres-Commines canal.

A Novelist's Death.

LONDON, February 29.
The death is announced of Mr. Henry James, novelist.

France.

Attack on Douaumont.

LONDON, February 29.
The Paris Communique says:—North of Verdun the bombardment continued intense especially in the central sector and towards the right. There was no fresh attempt on Poivre Hill but at dusk the Germans made several attempts to carry the village of Douaumont. Their efforts broke against the resistance of our troops who were not shaken by most furious assaults. The communique says that the situation is unchanged at Fort Douaumont which remains closely surrounded. Fighting has been less furious on the Plateau northward of Vaux. The Germans were more active in Woerfist evening. The railway station at Eix was taken and retaken but remains in our possession. An attempt to drive us from Hill 255 southeast of Eix failed. The German attack further southward against Manheulles failed completely. Our artillery is energetically coping with the enemy's bombardment along the entire front as a whole. We bombarded several enemy cantonments in Vosges and also the German organisation facing Steenstraete. The German Coup-de-main succeeded in penetrating some elements of an advanced trench and a support trench at Navatin farm in Champagne.

Enemy Bombardment Slackening.

PARIS.—The Communique says north of Verdun opposing artillery were still active except west of the Meuse where the enemy bombardment somewhat slackened. The Germans during the day attempted several partial attacks which were repulsed by fire and counter-attacks. Our troops west of Fort Douaumont engaged in hand-to-hand fighting dislodging the enemy from a small redoubt which they had occupied.

Two attacks at Presnes in Woivre completely failed. Our artillery was very active in Lorraine and shelled the enemy roads in Argonne.

Mr. Briand's Statement in the Lobby.

PARIS.—Mr. Briand in the Lobby of the Chamber gave a graphic description of the recapture of Douaumont. The enemy had advanced to Champneuve and Douaumont and thought they had captured a formidable position at a cost of enormous sacrifices when suddenly they were swept by a French curtain of fire and fusillades from machine guns. Then a corps held in reserve which was quite fresh took the Germans by surprise and the enemy attack stopped dead. Fighting assumed titanic proportions. Thrice the Germans came back and thrice the heroic French, fighting with

absolute frenzy, drove them back. The French batteries heavy and light ploughed bloody furrows through the enemy's ranks till they were exhausted and down and the German lines broke. The French furious counter offensive came unawares and the Germans abandoned Douaumont, Champneuve and Poivre Hill. The French resumed the advantage and were masters of the field.

A Thrust in Champagne.

LONDON, February 29.
The bombardment along the entire Western front shows the vastness of the German offensive designs. A small thrust in Champagne may be followed by others.

Critical Point Reached.

PARIS.—The "Temps" says that the battle of Verdun has reached its critical point. The enemy has ceased to advance and we are attacking at some points. Sunday when the enemy was forced to give way was a day of French recovery. We are justified in saying that events are taking a turn in our favour. The enemy will attack again but not with some dash.

More German Lies.

French Official Exposure.

LONDON, February 29.
A French official statement affirms that the total French captured by Germans in the recent fighting was not five thousand, although the Germans claimed ten thousand prisoners on the 25th February. The German announcement of the capture of Champneuve is untrue. The Germans also boasted of the capture of the armoured fort Douaumont. This was dismantled during the first month of the war. It contained neither gun nor infantryman, and the French to-day are beyond it.

Turkey.

Massacre of Armenians.

LONDON, February 29.
An Armenian priest saw thirteen thousand Armenians massacred at Mush after the fall of Erzerum.

EGYPT.

Egyptian Frontier.

A British Victory.

LONDON, February 29.
An official message from Cairo says General Lukin's column, consisting of South Africans, yeomanry and Territorial artillery, yesterday morning attacked the enemy's column under Nuri and Gaafar at Agagia, fifteen miles south-east of Barrami. By 3.30 the enemy were completely routed and the fled in scattered parties, pursued by our cavalry. At four o'clock aeroplanes reported them eight miles south-west of Agagia still being pursued.

General Maxwell's Report.

Enver Pasha's Brother Killed.

General Maxwell reports that Saturday's fight ended in a decisive success. Muri Bey who is the brother of the Turkish Minister Enver Pasha and who was commanding the enemy was killed and his Chief Lieutenant Gaafar was wounded and taken prisoner. The enemy left over 200 killed on the ground. The enemy held a strong position. General Peyton reports that the attack of the South African Light Infantry under General Lukin was completely successful and the charge of the Dorsetshire Yeomanry was brilliant and most effective. It was in this charge that Gaafar was wounded and made prisoner and Muri Bey killed and a machine gun was captured.

The Telegraph between Matruh and Baranui has not been completely restored so further details are not yet available.

Italy.

Evacuated Before Occupation.

LONDON, February 29.
ROME.—Italian and Albanian troops and two hundred thousand refugees, with all stores, evacuated Durazzo prior to the Austrian occupation.

Germany.

Vigorous Submarine War.

Semi-Official Announcement.

LONDON, February 29.
It is semi-officially announced in Berlin that a vigorous submarine war will begin at a stated time on the 1st March, and that there is no question of deviating from measures.

TELEGRAMS.

Greece.

Probable Allied Offensive in the Balkans.

LONDON, February 29.
A British press correspondent at Salonika dealing with the comments on the uselessness and inactivity of the large forces there expresses the opinion that if the enemy do not attack the Allied war Council will not prohibit General Sarrail from taking the offensive. This will require the reorganisation of the forces and an adequate supply of mountain artillery and pack transport. Such reorganisation is well under way where it is necessary but three quarters of the French force is already so organised. The correspondent admits the difficulties of a frontal attack on an entrenched enemy in a mountainous country, but is of opinion that General Sarrail, an old Alpine officer is able to estimate them. It is still conceivable that political and other considerations will lead the enemy to attack as a forlorn hope, but they must cross seven miles of swamp and huge wire entanglements before reaching the tiers of trenches on the slopes of the hills. It is almost impossible for the enemy to bring up heavy guns or to find suitable employment for them if they were brought. (Pioneer cable).

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, February 29.
The following telegram dated the 28th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The battle round Verdun continues:—The French still further withdrew their front. Desperate fighting has taken place round Fort Douaumont, six miles north-west of Verdun. The Germans claim to have captured it, but the French state that the French are still on the north side of it. The French on the 26th withdrew their front nearer to the foot of the Meuse hills, and on the 27th the enemy established contact with the French outposts towards Blazee and Movanville, seven miles east of Verdun. The Germans strong attack on the 27th on the plateau east of Douaumont was repulsed in the east and west of Douaumont position the slopes of which are covered with German corpses. The French are closely encircling the enemy, fraction of which gained a footing there. Heavy snow has fallen.

The British report springing three mines in the neighbourhood of Loos with satisfactory result and to have repulsed a small attack on British trenches north of Ypres Commines Canal.

The Austrians report the Austrian occupation of Durazzo. The Italian brigade and Serbian, Montenegrin and Albanian troops previously withdrew.

The Russians report the pursuit of the remainder of Turkish army without respite and the occupation of Askaniya, 30 miles west of Erzerum on the road to Trebizond.

Imperial Council.

Financial Statement.

DELHI, March 1.
A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning, His Excellency the Viceroy presiding. There was a very large attendance of members. Among the distinguished visitors was the Hon'ble Sir William Vincent. Mr. C. H. Atkins took the prescribed Oath of Allegiance.

After interpellations Sir William Meyer presented the Financial Statement for 1916-17.

Cotton Export to Norway.

DELHI, February 29.
The following press communique has been issued:—An agreement having been concluded between His Britannic Majesty's Government and the Norwegian Cotton Mills Association, applications for licences for the export of cotton to Norway can now be considered. An application for a licence if made in India should be forwarded to the Collector of Customs, or an application may be submitted direct to the India Office by the shipper's representative in London. The consignee must arrange for the certificate of the Norwegian Cotton Mills Association to be handed over in due time to the British Legation at Christiania for transmission to the Foreign Office.

Calcutta.

The Calcutta College Trouble.

Mr. James Applies for Furlough.

CALCUTTA, February 29.
It is reported that Principal James has applied for long leave and furlough. Under the Civil Service Regulations no leave or furlough is permissible so long as the suspension order is in force. It is likely, however, that the Bengal Government will grant him the leave after cancelling the order of suspension.

The Enquiry Committee.

The Presidency College Enquiry Committee is continuing its sittings. Yesterday, Dr. J. C. Bose and Professor Gilchrist were examined. It is understood that among those examined to day were Professor P. C. Ray and Dr. D. N. Mullick. Subart Chandra Bose, one of the expelled students, has submitted a petition to the Committee, protesting his innocence of the charge brought against him, and praying for full enquiry into the matter.

TELEGRAMS.

Sibpur Engineering College.

Sir Rajendranath Mukherjee's Advice to Students.

CALCUTTA, February 29.

Sir Rajendranath Mukherjee, presiding at the annual prize distribution of the Sibpur Engineering College, this afternoon, addressed some words of advice to the students. He said that, though it was said that Indians lacked powers of initiative and administrative ability, he was confident that there was nothing inherent in their blood permanently disqualifying them from becoming sound and practical Engineers. Bengal had produced brilliant men in every other department of life, and he appealed to the students to wipe out the reproach in the field of engineering and to prove that they, in their chosen profession, would achieve the same success as had been attained by their countrymen in other professions. Sir Rajendranath Mukherjee advised the students not to hesitate to do manual work. They could never hope to gain practical experience unless they tried their hands whenever occasion arose. He laid much stress on practical education and said that, notwithstanding their high college education, they would learn a good deal from ordinary practical workmen. He was sure that zeal, devotion to duty, a true sense of responsibility combined with strong common sense and high moral character, would enable them to climb to the top of the ladder, but they would find that to gain that position they would have no time at the beginning of their careers to be mixed up in politics or saddled and burdened with family affairs. In conclusion he impressed upon them that, although they should justly be proud of their University degrees they should not yet regard themselves as Engineers. They should look upon these degrees and diplomas as passports entitling them to enter into the arena of engineering. It would be only years of careful study and hard work, taking advantage and making most of every opportunity of increasing their knowledge from practical work, that would entitle them to be regarded as experts.

Calcutta Chamber of Commerce.

Good Profits During the Year.

CALCUTTA, February 29.

At the Annual Meeting of the Bengal Chamber of Commerce, this afternoon, the Honble Mr. F. H. Stewart in course of his Presidential address said:—We may record with thankfulness that in spite of the great war the year has been a prosperous one for Calcutta and its chief industries. Business has been often difficult and always anxious. It has naturally decreased in volume in most directions, but it has probably shown as a rule somewhat better margin of profit towards the close of the year. There has been a marked recrudescence in Calcutta and Bengal of dacoities and political crime. Our Government has been very long suffering and very lenient but it is understood that they now possess full powers to take drastic measures, should these prove necessary. The Government will have full support of the commercial community."

With reference to the complaint that India is not doing enough in the war Mr. Stewart said:—It is not unfair to point out that the Government of India already last year budgetted a considerably sum for war and I shall not be surprised myself if this is found to have been largely exceeded. They have also to make heavy advance payments on behalf of some authorities for war purposes. These are of course recoverable but in the meantime they must prove a serious drain on India's current balances. What more in the absence of funds the Indian Government can do? In the meantime it is not easy to see and I believe that, taking all circumstances into account, it will be admitted that the primary duty of the Indian Government is to continue to ensure peace and as far as possible prosperity in India. Beyond that it does appear to me at least that after the war there will certainly be political readjustments, and that these may involve redistribution of its burden possibly with retrospective financial effect so far as India is concerned. And this one thing further I will say that after the war Indian naval affairs must be put on an entirely different and more satisfactory basis, and India should undoubtedly make substantial contribution towards the upkeep of the imperial navy for the blue received. Our great jute mill industry has rendered estimable service to the Empire and has more than earned expressed gratitude of the Secretary of State of Lord Kitchener himself by supplying war bags at a very much below the open market rate and very much lower than that paid by the Government elsewhere. Our steamship lines have also been publicly thanked by the Secretary of State for carrying these war bags at little more than a third of the current rate of freight. Our workshops, our shipyards and every other place that can do it, all are busily engaged in trying to increase the output of munitions. Our men and especially our women are doing really splendid work for Lady Carmichael's Fund. Our women have already gone out as nurses and many more are anxious to go. Most of us, old and young who are in any way fit for it have joined the one or the other of the local Volunteer Corps. And finally I doubt if there are many more of us who can be appealed to go and fight and have not already gone.

I do not believe that an Indian war loan as such would prove a success though I am certain that there is plenty of money available if authorities are willing to pay for it, and as to taxation we must just wait until to-morrow. One tax has been suggested so frequently both at home and out here that it at least may be mentioned to-day that is export tax on jute. We must remember that our jute has made its way all over the world by its cheapness and on its comparative cheapness it must stand or fall. None the less, taxing is proposed as a means of raising revenue. It is not at all an unattractive proposition, it would bring in many lakhs of rupees and I do not believe, although I am not a jute expert, that it would either damage the industry out here or provoke more attempts abroad at retaliation and substitution than have probably been under experiment already. But if it is intended as a means of punishing Germany I do not think much of it. You will remember how overwhelmingly dependent India is and always must be, on her exports of produce and raw materials, and further it must be very many years before she can supply even a fair proportion as her home requirements. I am sure that most of us who have probably been free-traders all our lives at least so far as India is

TELEGRAMS.

concerned, are prepared to decide it not by formula and precept but according to the needs of the Empire and of India.

The future in Europe of the Germanic powers must of course be settled internationally. It will be a task of the Allies to punish German peoples for their blood guiltiness and to free them from that accursed yoke of Pan Prussian blood and iron. It may be by resolving them into their residual elements of half a century or more ago, but no one can foresee what concatenation of circumstances the future may bring about and neither Providence nor policy will permit 120 millions of extraordinarily effective human beings to be stamped into nothingness for all time. Germany cannot be left a festering sore in the centre of Europe. She too must be allowed to recuperate in due course but only after the rest of the belligerents. But as regards in India, I couple Austrians with Germans for brevity's sake, the situation as diagnosed from the history of the case is so different as to necessitate special attention and separate treatment. It seems that under war legislation every German in India and all hostile firms that have been closed down will be able to resume business operations six months after peace has been declared. Such a revision to the "Status quo ante" is in the opinion of your Committee unthinkable. It is far from the mind of your Committee, to suggest a policy under which business relations between India and Germany should be prohibited. They are neither so altruistic nor so ignorant of human nature as to tamper unnecessarily with trade, which in the year before the war broke out Indian trade with Germany reached an aggregate value of £ 36 millions sterling and accounted for 14.6 per cent of total Indian exports and 9.3 per cent of total imports. Any such attempt would be bound to affect most seriously Indian exports and in consequence depreciate our currency. Your committee's ideal is that all German business in India should be transacted by British subjects and all exports and imports carried in British steamers. They would at any rate demand that no facilities be given to German steamers coming to India which are not available freely to all British steamers going to Germany. To this provision they attach utmost importance. It is subsequently decided to be in the interests of the Empire and of India that the Germans should be allowed to make fresh stand here it should be only after the most distinct lines of cleavage, sufficient and considerable interval of time and on entirely new basis, and in such a case it would be necessary to provide for their stringent control and they should be taxed to meet its cost. They should be registered personally and licensed for trade purposes only. They should be prohibited from owing land for establishing banks, companies or factories or acquiring controlling interests in such, nor should they be allowed to form clubs, association or societies of any kind. This, gentlemen, is in brief the outline of the policy which your Committee have recommended, and they trust that you will endorse it.

Seven More Dacoities.

CALCUTTA, March 1.

Seven cases of dacoity were reported to the police last week, three at Bankura and one each at Midnapore, Pabna, Faridpur and Khulna. Owing to the existence of famine conditions in Bankura dacoities have been on the increase. The Police made some arrests in connection with those dacoities.

The Malda Police are enquiring into the loss of a box containing Government promissory notes to the value of about Rs. 15,000, the property of the General Manager of Chanchal Raj while he was travelling by train from English Bazaar to Chanchal recently. No clue is so far reported.

An Armed Dacoity.

An armed dacoity by over a dozen respectable Bengali young men is reported to have been committed on Sunday night in the residence of Kezhab Lal Raha of Kadimpara Village Sara. It is stated that dacoits who were armed with revolvers and daggers, broke into the house and ransacked it with the aid of lighted torches in glass bottles, which they carried with them. The owner of the house was forced to deliver the key of the iron safe, which the robbers rifled, carrying away the property in cash and jewellery valued at Rs. 5,000. No arrests has yet been reported.

A dacoity was committed on the night of Monday last in the house of Azibar Rahoman, a wealthy Laharidar of Churchbaran Protanagore in Alipore. It appears that at midnight a gang of dacoits numbering over a dozen armed with spears, daos, axes and lathis, forced open the door and entered the house. Resistance was offered by some male members and servants of the house but they were beaten by the dacoits who broke open the chests and boxes and made good their escape with all they could lay their hands on. The value of property lost has not been ascertained as yet. No trace of the culprits has yet been found.

United Provinces.

The Sanatana Dharma Conference.

Common Prayer for His Majesty.

MUTTRA, February 29.

Delegates for the Second All-India Sanatana Dharma Conference have already been elected in places like Lahore and Amritsar, and it is hoped that other towns will do the same shortly. The Conference is to be held from the 22nd to 25th March next, and on the first day a grand procession of Vida Bhagawan will pass through the town attended by all classes of people, which will be an unique sight. Just after the Conference a deputation of leading Hindu gentlemen, chosen from those attending the Conference, will wait upon His Excellency the Viceroy at Delhi for the approval of common prayers for His Majesty, which will be adopted at the Conference. An invitation circular in English has just been issued. It is further proposed that daily after the formal business of the Conference a general lecture on Bhakti, Dharma and such other subjects will be delivered by eminent and renowned speakers, who are specialists in the subject. It is particularly requested that gentlemen wishing to attend the Conference should give early information to the Secretary to ensure proper accommodation arrangements.

TELEGRAMS.

Punjab.

LAHORE CONSPIRACY CASE.

Supplementary Trial.

Comparison Between the Previous, and this Case.

LAHORE, February 29.

The Special Commissioners who are trying the Lahore Conspiracy case having practically concluded the examination of the defence witnesses have decided to commence the hearing of Counsel's arguments on Friday. It will be interesting to note some points of difference between the previous and present trial of the Lahore conspiracy case. The present case has come in only as a supplement to the previous one. The number of accused in this is larger and charges against them equally grave. The prosecution in the first case was chiefly concerned with the doings of revolutionary party in America and the accused were mostly returned emigrants with a sprinkling of local men. In this case the prosecution has been mostly concerned with local men. The prosecution evidence has to some extent covered the old ground but it has also furnished details of certain incidents, which were then briefly referred to and brought to light, offences which happened during the pendency of the first trial. A special feature of the supplementary trial was the inclusion of ex-sepoys in the list of accused. The defence in the second case has been much more lengthy than in the first and it is remarkable that almost every one of the accused, the majority of whom are local men, has put in a lengthy defence, a large number of persons appearing as defence witnesses. Last time there was only one confession now there are many, though they were all eventually retracted. Whereas very few accused in the last case in the course of their examination in the court denied the facts alleged against them in the present case the accused have absolutely denied everything. The number of accused in the previous case was 82 and in the present case 102. The number of accused duly charged in the previous case was 62 and in the present case 74. Prosecution witnesses in the previous case were 405 and in the present case 365. Defence witnesses in the previous case were 228 and in the present case 1031. Prosecution exhibits in the previous case were over 500 and in the present case over 600. Defence exhibits in the previous case were 20 and in the present case 150. Connected cases tried by the Special Commissioners in the previous case were 1 Walla Bridge attack case, 2 Chandra Singh's murder case, 3 B. B. Achhra Singh's murder case and in the present case 1 Padri murder case (a big case by itself), 2 Ganda Singh's case, for his share in the Perwezshahr murders.

It is expected that arguments of Counsel will occupy nearly two weeks, on the conclusion of which the Commissioners will proceed to write out their judgment in the supplementary trial of the Lahore conspiracy case.

Engineer Sitaram's Case.

LAHORE, February 29.

Before the Canal Commission Enquiry examination of Mohamed. Hyat, Manager of Captain Vanranen's Kenala Estate, commenced to-day. Witness described the history of friction between the accused, Executive Engineer and Captain. His evidence was generally corroborative of the statement made by his master. Witness stated that the supply of water was made deficient in Kenala Estate under accused's order and owing to this short supply the wheat crop of 1914-15 withered to a large extent. Amar Ross, pleader, Sialkot, is representing the accused from to-day.

Burma.

Small-Pox in Burma.

Precautions Against Infected Arrivals.

RANGOON, February 29.

A number of cases have recently occurred in which persons suffering from small-pox have been found among the passengers on board the vessels arriving at Rangoon, and there is reason to believe that the disease is widely prevalent, if not in the ports at which passengers embark, at least in villages in the interior, from which those passengers begin their journey. In view of the great risk of the disease being spread broadcast in Rangoon and in the interior of Burma by the arrival of infected persons, it has been decided to enforce section 9 of the Vaccination Law Amendment Act of 1909, and the Port Health Department, Rangoon, has been authorised to take the necessary action for the inspection and vaccination, where necessary, of persons coming to Burma to work as labourers and travelling on board the vessels arriving at Rangoon from Calcutta and Chittagong as well as from Madras and all ports on the East coast of India.

Sind.

War Hospitals at Karachi.

KARACHI, February 29.

Two large war hospitals are about to be established at Karachi. The Sind Women's Branch of the Bombay Presidency War and Relief Fund has now organised six hundred workers in Karachi alone, besides many more in the districts of Sind, and an enormous quantity of work is being received daily at the depot. Mrs. Shaw, wife of Major-General Shaw, commanding the Karachi Brigade, who is at the head of the Sind Women's Branch, has made an appeal stating that the provision of comforts for the troops fighting at the front and for wounded soldiers, such as for the sick, the collection of war funds and the organising of relief for the suffering, are women's work in this great war, and the only work that women in India are able to undertake at present.

South India

Prof. Karve's Tour.

POONA, February 29.

Prof. Karve left Poona, this morning on a tour in connection with the Indian Women's University. He proposes to visit Madras, Calcutta and Lahore, at each of which places he is expected to stay for about a week. He will also visit one or two more places of importance in these provinces if time allows.

TELEGRAMS.

The "Malaja" Disaster.

BANGALORE, February 29.
The Rev. E. A. Nightingale, whose name appears in Reuter's first short list of the passengers on the "Malaja" was on his way to Bangalore from missionary service with the British Fleet to take up the Wesleyan Chaplaincy here. Another name, it is feared, may refer to Mr. J. B. Forster, Principal of Forster and Co. Bangalore, who was due to leave London by the P. and O. at the end of February. Much anxiety prevails as to the safety on both.

Bombay.

Parsi Disputes.
Over Honouring Dead Persons.

BOMBAY, February 28.
A sharp controversy is being carried on in the Bombay Parsi newspapers as to the desirability of calling public meeting of the Parsi community to put on record the sense of loss sustained by the community through the death of Sir Pherozeshah Mehta, and to take suitable steps to preserve his memory. The immediate cause of the controversy is a movement set on foot to call a memorial meeting of the Parsis in connection with the death of Mr. Bomanji Dinshaw Petit, the big millowner, who was prominently associated with agitation against the sweat labour which resulted in the passing of India's Factory Act. The movement for a memorial to him has materialised, and a numerous signed requisition was sent on Saturday to the trustees of the Parsi Panchayat Funds. The papers supporting the Zoroastrian Conference are in favour of calling the Anjuman's meeting on the ground that Sir Pherozeshah has done valuable services to the community, while the opponents of the conference are against the idea, and urge that as Sir Pherozeshah called himself an Indian first and a Parsi afterwards, and that an Parsi have already taken part in the public meeting of the inhabitants of Bombay, held recently to raise a memorial to Sir Pherozeshah and have liberally subscribed to the memorial fund, there is no need of calling the Anjuman's meeting.

Bombay Share Market.

BOMBAY, February 28.
Strong tone of the market in cotton mill shares continued to-day and rates kept firm throughout. Centrals kept steady at Rs. 2065 and Colaba Land and mill shares at Rs. 1410. Crescents are steady at Rs. 106 and Currimbhoy are in demand at Rs. 250. Davids are steady at Rs. 487½ and Fazulbhoy at Rs. 438½. Indore Malwas are in demand at Rs. 280. Madhowjis have advanced to Rs. 1310. Swadeshis are steady at Rs. 1532½. Standards kept firm at Rs. 1058. In Bank shares Bank of Bombay declined to Rs. 1505. In miscellaneous shares Bombay Burmahs are in demand at Rs. 865. Tata Iron and Steel (ordinary) are steady at Rs. 172 and (deferred) kept unchanged at Rs. 351½. Tramways advanced to Rs. 230. 3½ per cent Government is steady at Rs. 84 and small pieces at Rs. 84½ for buyers.

Another Gang of Dacoits.
Committed for Trial.

POONA, February 29.
Another gang of ten men belonging to the criminal tribe known as Mahadeo Kolis has been committed for trial by Mr. Shalun Bapuji Israel, Special Magistrate. Khan Bahadur Davar, Public Prosecutor, in the course of the preliminary hearing, examined some 100 witnesses, who spoke to the large number of dacoities with which the gang is charged. The gang comprised 13 men under the leadership of Raghu Gavari, a man who had originally been police constable, but dismissed from service. It was formed about May 1915 and during the four months of its active operations on the borders of the Poona and Thana districts it is said to have committed eighteen grave dacoities, besides numerous robberies. Several parties of armed Police are engaged under Sub-Inspector Shinde in hunting down the gang. Coming up with the gang in Khed jungles one of these parties wounded and captured the leader Raghu Gavari, while another party killed two more in a fight in the jungles of Karjat. Only one man of the original gang is still at large. Guns, swords and spears used by the gang as also a large amount of property form exhibits in the case. Two of the accused have previous convictions for dacoity, one of ten and the other of seven years.

Bombay Share Market.

BOMBAY, February 29.
The market in cotton mill shares opened firm but the rates eased off slightly at the close. Centrals declined to Rs. 2050. Colaba land and mill shares kept firm at Rs. 1410 and Crescents at Rs. 106½. Currimbhoy kept firm at Rs. 255 and Davids at Rs. 486½. Fazulbhoy kept in demand at Rs. 438½ and Indore Malwas at Rs. 281½. Indian bleaching were firm at Rs. 160. Madhowjis advanced to Rs. 1327½. Standards were firm at Rs. 1055 and Swadeshis were unchanged at Rs. 1535. Bank of Bombay were firm at Rs. 1510. In miscellaneous shares Bombay Burmahs declined to Rs. 862½. Tata Iron and Steel (ordinary) were firm at Rs. 173 and (deferred) advanced to Rs. 357½. Tramways were firm at Rs. 231. 3½ per cent Government paper was steady at Rs. 84 and small pieces at Rs. 84½ for buyers.

Quarrel Among Prisoners of War.
Armenian Turkish Subject Assaults Mahomedan German Subject.

BOMBAY, February 29.
To-day, before the Fourth Presidency Magistrate, one Albert Stevens was charged with causing hurt to Haji Ali Zenker under the following circumstances:—Stevens, the accused, is an Armenian and a Turkish subject, and the complainant, Haji Ali, a Mahomedan German subject. Both are prisoners of war confined in the House of Correction. Stevens, it was alleged, was having a conversation with another fellow prisoner named Antone Thome. During this conversation he spoke very insultingly of the Germans and Turks. The complainant, a German sub-

TELEGRAMS.

ject, remonstrated with the accused and challenged him to fight. The accused thereupon stabbed the complainant in the shoulder. The accused was surrounded by other prisoners of war and was disarmed. The Court sentenced the accused to one month's rigorous imprisonment.

Delhi.

The Tehri Raj Marriage.

SIMLA, February 29.
The marriage arranged between Narandra Shah of Tehri State (Garhwal) and the daughter of the late Raja of Keonthar State (Simla Hills) was celebrated here last night many guests being present. The bridal party left to-day by the special trains for Kalka enroute to Tehri.

SIND

Fagant of the Empire.

KARACHI, February 28.
A pageant of the Empire is being organised in Karachi in aid of the Sind Women's Branch of the Bombay Presidency War and Relief Fund. It promises to be one of the most striking exhibitions yet seen in this part of the world, and is in the hands of a strong committee.

St. Patrick's Celebration Stopped.

In deference to the generally expressed opinion that there are better ways of spending money just now than in feasting and national celebrations the Irishmen of Karachi have decided not to celebrate the St. Patrick's Day (March 17) in the usual manner this year, but to devote the money they would have otherwise spent on the national festival to the assistance of British prisoners of war in Germany.

The "Daily Gazette" bears on the best authority that a substantial over subscription of the capital required for the construction of the Larkana-Jacobabad-Sind Light Railway is now assured.

BRIEF TELEGRAMS.

It is understood that a Special Convocation of the Bombay University will be held on the 1st April to confer the Honorary Degree of LL. D. on Lord Hardinge.

The steamer "Bathampton" with a cargo of rice from Colombo to Calcutta has gone ashore off Hambantota. Total loss is feared. The crew have been saved.

After a spell of several cold days Simla is now experiencing very pleasant weather, and summer appears to be gradually setting in. The station is beginning to fill up now.

A most successful garden party was given by the Lieutenant-Governor at the Government House, Rangoon, this afternoon to which over twelve hundred guests were invited.

The Proprietors of the "Pioneer" have appointed Mr. S. T. Weston, Manager of the "Civil and Military Gazette," Lahore, to succeed the late Mr. George Sim as General Manager of the "Pioneer."

The P. and O. steamer "Khyber" with the English mails and 20 passengers, left Bombay Harbour at 6 p. m. yesterday for London. Among the passengers were Sir John Hewitt and Lord Cecil Manners.

Sir James Meston left Rampur on Monday morning and during the day performed various ceremonies at Moradabad and Chaudauri. His Honour reached Bareilly on Monday evening, and is holding a Divisional Durbar there to-day.

The Sree Mulam Popular Assembly meeting after lunch, representations on educational matters were continued and finished. Later, subjects relating to religious and charitable institutions were taken up. Lastly, miscellaneous subjects connected with different needs of several taluqs were discussed. The Assembly broke up at 6 P. M.

Lord Brassey's steam yacht "Sunbeam," which was offered by the owner to the Government and converted into a Hospital Ship, arrived in Bombay at 5 P. M. yesterday. The "Sunbeam," in July, last was used in the Dardanelles in conveying the wounded from the front to base hospitals. She was also carrying Red Cross gifts to hospitals during autumn and winter.

Latest Telegrams.

It seems generally agreed that the Verdun offensive was due to the German realisation that it would be fatal passively to await the Allies spring offensive and that it was necessary to snatch a victory while winter conditions still hampered the Russians and Italians. (Pioneer's Cable.)

The "Westminster Gazette" in a leader says that a note of urgency proclaims itself in all the enemy does at this stage at cost of life and a sacrifice of honour the enemy must win and win quickly. A large margin of error is inevitable in our calculations concerning the German resources, but events show that there is a limit in the German mine which is bringing rapidly to the climax of the war. The Balkan offensive was clearly abandoned because sufficient men, munitions and money were not available, and because the internal situation of the Teutons imperatively demands the end of the war this side of autumn. Germany is threatened with an economic disaster that no result of the war could repair. The men controlling Germany will stick at nothing to escape the consequences of the crime of 1914, but fighting to a time limit with good courage and cool nerves will bring them nought.

The "Hestia" Athens states that Germany never definitely promised Greece Doiran, Chevalari or Monastir. This leaves Bulgaria free to regulate her own attitude towards Greece, which has recently become aggressive. The "Standard" Athens correspondent says that the Entente diplomats attach importance to King Constantine's audience with Mr. Philidar, the Roumanian Minister. In high foreign quarters it is considered that Roumania joining the Entente is a matter of only weeks.

Private news from Bulgaria indicates that for many necessities famine prices are prevailing and that other necessities are unobtainable. The rough weather during the past week has been caused mainly by an easterly wind.

The "Times" says it is highly possible that mines have drifted into the straits of Dover from the North Sea but it is believed that the German submarines have recently been active in sowing mines. The "Times" concludes a somewhat similar leader with hint of a possible German naval venture and points out that to take land and sea fortunes simultaneously and to throw all her resources into the balance either to wrest victory or to suffer an unprecedented defeat is quite in accord with the German temperament.

The German papers unanimously praise the French troops and express the opinion that the price of the German advance will be higher than that paid in any war.

The "Central News" Paris correspondent says that the French have long been aware that Verdun is the Kaiser's, chosen objective. The French preparations are on a scale equal to those of the enemy, which brought all the heavy artillery that could be spared from Russia and the Balkans. When the German death roll is known it will spread throughout the Empire causing panic. The French losses are comparatively infinitesimal. The battle of Verdun may yet prove a great French victory.

Prices on the French course have risen steadily during the Verdun battle. The French exchange on New York had risen and the mark has fallen. Amsterdam, Burma, Copenhagen and Stockholm all report the fall of the mark.

నాగయనాన వార్తలు.

అయిలంగ్, నెమియల్ జెడేవారి యెదుట.

హైకోర్టు.

మానలిర్ల, వయసు పెండ్లము.

పాపల, మునియప్పయన వాదోకడు తన భార్యను జంపి సంక్షలన పాసికెట్టి దీ గారు మరణదండన విధించిరి. మాద్రాసు 80 నల్వరమ్మలవల్లదును. అతడు 17 సంవత్సరముల వయసును చిన్న దానిని వివాహమాడి ఆమెను స్వగృహమునకు తమిళు యడిగెను. అందుకొక విరాళం చెప్పి. మాద్రాసు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో తన భార్య స్వభివారము జేయుచుండగ వాడి ఆమెను పొడిచి జంపిరినని వాల్చులు చెప్పెను. కాని నెమియల్ కోర్టులో క్రిందకోర్టులో జేప్పిన దానిని మార్చి యిండలో తానే నెర నుడుకాడని వాదించెను జడ్జిగారు అతడు క్రిందకోర్టులో చెప్పిన వాదమును విశ్వసించక, వానికి మరణదండన విధించిరి. అంతట మాద్రాసు కోర్టును నక. యన్. జనురామయర్ గారు. మాద్రాసు యొక్క పోయిన నుట్టియూ, ములిసోందన చిన్న దానియొక్క సాత్వమును బట్టియూ తన బానిసవిధమును బట్టియూ, ఆ చిన్న దానియందలి వాడుకను దనియూ, అది గాక భర్తమాట ను నిరాకరించిన దనియూ, ఈ విషయముల వానిని మైమరచు నట్లు జేయుటకకాతముగలిగించెననియూ, కోర్టు జరగలేకనే నక దామెను పొడిచెననియూ, ఆమెకు నుట్టి ఒక గాయము మాత్రమే గలదనియూ, అందుచే తీక్షణత దక్కుచు గాడనియూ వాదించిరి. జడ్జిగారు పోలికలు గూడ ప్రతిపాదనము జేప్పిరి. అందుచే కోర్టున వచిన కోర్టున బట్టి జడ్జిగారు మాద్రాసుకి ఉరితీయిద్దించుట యొక్క మాటని ద్వీపాంతర వాన తీక్షణతనిది.

సిక్కుల చరిత్ర... 28 తేదీ మధ్యాహ్నము వంజూరు చరిత్రాత్మిక సంఘమువారి సభ జరిగినది. వ్యాయమూర్తుల ముదీను గారు అధ్యక్షులు. ఇంజనీర్ లాల్ సీతారావుగారు వివారణసంఘసభ్యులలో నొకరును ముఖ్య అభ్యుదయకాండ గారు "భుటేంద్రుడని సిక్కుల చరిత్రకాలము"ను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఆ చరిత్రము అవామ్యుడైన బహుయాకాండీ, అనకవీర్యుడని చేత 20 సంపుటములలో (వామబడినదనియూ, అతడు లాహోరునగరమున 1213 హిజ్రీలో పుట్టినది (1785-1867) సంవత్సరముల మధ్యన తనకు మురీఖీకు చరిత్ర ముగింపును వ్రాయబడినదనియూ అందుచరిత్రాత్మక విషయము లనేకము లున్నవనియూ, దానియందు ను ముసలేదని యా యుబడినదనియూ, 20-వ సంపుటము కానరావచ్చుదనియూ, "సిపాయియూటిసి" గుఱించి వ్రాయబడి గ్రంథక రచయిత చింపిమేయబడియందుననియూ, సిక్కుల కాలములోని హిందూ శకచరిత్రాత్మకమైన సంగతుల గానీటి దానినందీ గ్రహించుట వాసభ్యులు దానిని జడవలయుననియూ, చెప్పి యాతడందు రణజిరుసింసు మరణము అనెనొక ఏనుగుజయవతులు ననా గయనుచేయుట అంతఃకలహములు మున్నగు వానిని తెల్పు భాగమును వాచుచుదిరి. 41 సంవత్సరాల 20 సంపుటములు వ్రాయబడినవి. అట్లుజే జరిగినచరిత్రలో అగ్రంధములను భావంత రికరించి వ్రాయుటకు నేనుగూడ సహకారముగలదని 86 నారాయణ వండితులు గారు పలికిరి. నేనానభరికారని స్వయముగ వాగుగా నెరుగుదును. అతడు వాక్యగ్రంథమునే నిక సింయచుండెను. అతడు యచటనుండి హిందువులకు మనస్సు దీయుట కై ప్రస్తుతముగా వార్త, ఉరుధభావలలో వోధించుచుండెదవారిని భాన్ బహద్దరు అల్లాబక్ష్ గారు చెప్పిరి.

అధి

గర్భాశయ రోగనివారణ:— శ్రీలక్ష్మ గుణగుణులకు అవినీతి, అకాలజన్మ, మొలకాస్త్రీ, శిశువుగా మారే ప్రభు, కుమారులగుండానవనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అకాలజన్మ మొదలగు శ్రీమద్భక్త వ్యాధులను మరుగుచేయును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8-0-0. చిన్నది రూ 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహప్రవాహము, ముఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8-0-0. చిన్నది రూ 1-10-0.

అర్క

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 9, బండరువీధి, నుద్రాసు.

ప్రాంత: సికింద్రాబాదు & సెల్లాబాదు.

నిరుద్ధ భారతవని

పంచములను గురించిన పెద్దగ్రంథము	0-౮-౦
భీష్మ నిచరిత్ర	0-౧౨-౦
చమత్కార చంద్రిక	0-౮-౦
పుష్ప వేణి నాటకము	0-౧౦-౦
వీరమతి	0-౧౦-౦
బాలవింతలు నిలాపము	0-౪-౦
సరస రసాయనము	0-౪-౦
రాజలేఖ (నవల)	0-3-౦
లలిత (నవల)	0-3-౦

మంగిపూడి పేంకటశర్మ

పిప్పర, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము

[వద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిడియుకట్టి ప్రపంచమెట్లు ప్రతీతమో ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామములచే చొందినదో మనుజులస్థితి మొదలగు నెట్లుండో కలభేదములేకతిగి భర్తృత్వంబు లెప్పుడెట్లు మార్పునొండో అచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో ఈ మొదలగు వివరము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. కరకురామచంద్రులము, శివరచంద్రుల మొదలగువారి చరిత్రలను లెందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే ప్రపంచ స్థితిగతులు ముండెట్లుండెని యూహించి సరవములను వివరము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పజాతి గ్రంథములై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నవి. శైలిమిగులు చులభము. మంచివాగ్ధములవై ముద్రింపబడి రెండు కాపురాలై యెడుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు పేజీ 4-0-0 అక్షరశ్రవణలి 8-0-0 కచ్చులు పేజీ. వలయువారి చిరువాసాపే ప్రాయశఛ్యుత.

(4-12-14) జనమంచి కేమాద్రిశిల్పి.

రెండుపండితుడు, మ్యానిసిక్లర్ హైస్కూలు, కడప.

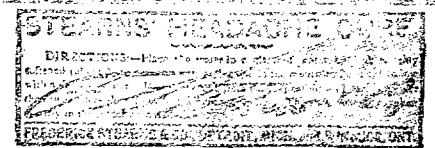
ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపురవలు మొదలగునవిన్ని సారాయములు స్పిరిట్సు నానావిధోపగయోవక్తలు మావద్ద దొరకును ఎస్.వి. సారథి అండుకో ౧౮౧ చైనాబజారు రోడ్డు మదరాసు కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, శాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యవయోగమైనను దని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకెక్కు ప్రിയ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు దొరకుట కు నైరదు. మా డిపొయందలి కస్తూరి యం దితరకదార్థము లేవియును కేర్పబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కి విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితికస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0 అమృతాంజనంబిహో, 7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు

‘కాస్గరి’
ఆసునీబలకర్తనావధమును అప్పుడప్పుడు పుచ్చుకొనుచును నేని నీకంతయో నంతనమును గలిగించును.
అని ఆతిగవ్యమయినదియు, ఆరోగ్యదాయకమయినదియు, వ్యాధిరహితమయినదియు నయ్యున్నది.

25 ఏండ్లకు వైకాలమునుండి కలసిపోవును. తలనొప్పి, సార్వభౌమస్థులకు కేరకెక్కిన ముడుగా నన్నది. రుచిలేదు. పుచ్చుకొనుటకు సుకుప్త. కలనొప్పిగల చోట్లయందెల్ల ఉపయోగములో నున్నది.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

కల నొప్పులు! చిణు మధికము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృత ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయమును వక్రసి ఉబ్బితో సహా కీసా 1-కి పేజీ 0-8-0. తలనొప్పిగలచోట్లను, వాయువుచోట్ల బోగొట్టుకు సార్వభౌమస్థుల జ్వరదోషము. పొట్ల బోగొట్టుకు వనములకలచే హిందూ దేశమందు రయోగుచేయుటకు మంచియందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నది. మనాసన గలిగి యుండును. ఉపకావ చీటి చూచికొనిన మోసము గానగల. ప్రతిఇంట నుండదగి చవుకయైన నైర్వసహాయము. అమృతాంజనము అన్నివిధముల గుణమును గలిగించును. గోరొజనము తులం 1-కి రూ 7-0-0 వంతుల పువ్వు 4-0-0 తగధస్థము తులం 1-కి రూ 10-0-0 అమృతాంజనము డిహో, 7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

క్రిడాభాగము

జూకు “కాన్యాలు బల్లరు” విక్రయింపు మాజరి కర్రయొక్క తెలుగుభాగము కొల్లలుగలవు. తోలువిడిగలది రూ 8-0-0-0 జూకు “బుల్ డాగ్ బల్లరు” భారతీయన నిలువగొన్నతరువాత అడతగినది “విక్రయింపు” మాజరిగానుండును గాని మడిమి వద్దకొంత పొట్టిగానుండును. రూ 9-0-0-0 జూకు “వేయెంటు సర్కిల్ బ్రాండు” ప్రాసర్సు దీనిపై అతిసులభముగా నాడుటకును తిరుగితిని తయారుచేసినవిడియున్నవి. విడి నూతనపక్కిగా చేయుటగలది. రూ 8-0-0-0.

ప్రాసర్సు “స్పింగులెట్”

శ్రమమిడి విశేషకాలము పనిలేదు దగిది అడుగుభాగము చదరముగానుండును. అంచులు సుంద్రముగానుండును. ముందు చువ్వగొరింపబడుటతో నెమి బల్లరుకలెనుండును. రూ 5-0-0-0 జూకు “రాల్ ఫేబల్లరు” గాట్టి డ్రెస్సుడి బారమునో కట్టి బడిగి పోలీసు ఉపయోగమునకు నెట్టి బడిగనది. సాతరకాలము కళాకాలముందు ఆట పండుములకు తోకొలుపునది. చౌకధరకు చక్కనికర్ర. 20 బ్లో మెల్ 22 బ్లో ధరకు రూ 12-0-0 “ ” ” 24 “ ” రూ 4-4-0

హోటెల్ కులలు.

ది “నెంతు”	కాంబోజునో బంతి	రూ 1-0-0
ది “నెలాప్స్”	”	”
ది “కల్లెట్”	కాంబోజునో బంతి	రూ 1-8-0
ది “యూనివర్సల్”	నోలుముత్యం బంతి	రూ 1-12-0
ది “గ్రోవ్”	బుమారునో బంతి	రూ 5/-
సెన్సెస్	యూనివర్సల్”	ఇండియా
చేసింది.	తోలుముత్యం గలది.	రూ 2-8-0

క్రిడాభాగములను, తిమి రెట్లను

